

בס"ד

רבונו נחמן

מברסלב

פירושים

על

פרשת השבוע

בש"ק

וירא בלק

(במדבר כב, ב)

בנגד סוף התורה שמסימת בל'. והע' בנגד ע' [שבעים] פנים של תורה. והמ"ם בנגד מ"ם [ארבעים] יום שנתנה בהם התורה כמו שכתוב בהתורה "בקרוב עלי מרעים" (בסימן לו חלק א) וכו'. הינו שהוא קלפה ממאה כל כך שרוצה להסתיר ולהעלים נפלאות נוראות ונשגבות כאלה שמבארים באתגליא ובאתפסיא בכל התורה בלה מן ב' דבראשית עד ל' של לעיני כל ישראל. אשר כל רואה ישתומם ויעמד מרעיד. כי הכל רואים ומבינים כל מי שיש לו מוח בקדקדו שאי אפשר לגלות תורה קדושה ונוראה פזאת כי אם מן השמים על-ידי נבואת פנים בפנים שהוא משה רבנו. ובפרט כל הסודות העצומות והנשגבות שבכר התחילו לגלות התנאים והצדיקים הקדמונים אשר תסמר שערות האדם ורואים עין בעין כי רוח ה' דבר גם כי אי אפשר לגלות פזאת בשכל אנושי בשום אופן. וכל השבעים פנים שהתחילו לגלות מעט דמעט מהם, וכל מה שינע משה רבנו במ"ם ימים שלש פעמים לחם לא אכל ומים לא שתה שלא נשמע מעולם שיהיה נמצא איש כזה בקדשה פזאת שלא יאכל ולא ישתה ארבעים ימים רצופים וכל הנוראות העצומות האלה והאותות והמופתים וכל המורא הגדול אשר עשה משה וכו'. הכל באשר לכל הם רוצים להסתיר ולהעלים ולומר שהכל מרמוז על דברי חכמות היונים אריסטו וחקריו ימח שמם וכו'. וכל זה הוא בחינת בלעם שהוא בנגד התורה בכל בחינותיה כנ"ל. כי הוא בחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע וכו'. (הלכות ברכת השחר - הלכה ה', אות ע"ב)

ויאמר מואב אל זקני מדין וכו'

ובלק בן צפור מלך למואב

(במדבר כב, ד)

בלק מלך מואב זה בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים (שהם חכמי הטבע, הכופרים ברצון ורוצים לטרוף בדעותיהם בני עמנו - עיין לקוטי מוהר"ן ב', סימן ד'), ועל-כן הוא בחינת מלך מואב. כי עקר התגברותם הוא על-ידי תאות נאוף שהוא בחינת מואב שהם נמשכים מבחינת מצח אשה זונה שהוא המעשה של בנות לזם. ועל-כן גם עתה רצו להכשיל את ישראל על-ידי בנות מואב. כי עקר טעות המחקרים של חכמי הטבע הוא על-ידי שהם פרוכים מאד אחר תאוה זאת, וכמוכא בהתורה אבא שאול (בסימן נה לקוטי א). ועל-כן לקחו עצה מזקני מדין, זקני מדין זה בחינת זקני הדור שאין בהם שלמות וכו' שעל ידם מתגבר הדין והרגז הפך הרצון

דרשו רבותינו ז"ל שבא לקק דמן של ישראל. זה בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים שבאים לדרס ולטרף ולשפד דם שזוהו בחינת המסיתים והמדיחים שהולכים בדרכי תועבותיהם בנאוף וכל התאוות רעות, ואף-על-פי-כן אומרים דבריהם וחכמותיהם הרעים ומוכיחים לילך בדרכיהם וכו'. וזה ידוע שכל התאוות בפרט תאוה הכללית בא על-ידי עכירת הדמים ועל-כן הם בבחינת בלק שבא לקק דמם של ישראל להשחית דמיהם חס ושלום על-ידי רבוי תועבותיהם ומלבישין עצמן בחכמות של הכל ללמד בדרכיהם וכו'. וכאשר הוכיח סופם על תחלתם שהפקיר בנותיו לזנות בשביל להטעות את ישראל. כי בלק היה מלך, וכל המלכים דסמרא אחרא הם בחינת חיות רעות כמבאר בדניאל וזכריה וכו'. נמצא שבלק הוא בחינת החיות רעות שהם חכמי הטבע הדורסים וטורפים רבים מבני עמנו (כמובא בלקוטי מוהר"ן ב' - סימן ד', עיין שם). אבל כל כח בלק הוא מבלעם הרשע שהוא בחינת שרש חכמת הטבע בחינת מצח הנחש שהוא בחינת רשע ירא (א פרומיר רשע) שהראה את עצמו כצדיק וכפרוש ולא רדף אחר הזנות, ובאמת היה מאוס תועבותיו יותר מכלם, כי בצנעה עשה מעשה אישות עם אתונו כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין קה) על פסוק ההספן הסכנתי (במדבר כב). וכן נמצאים גם עתה רשעים כאלה בראשי הפתות שלהם, וברבם נודע אחר כך לכל דרכיהם ומעשיהם הרעים. וכנכר מתוך ספריהם ודעותיהם הרעות שהם חותרים לסתור חס ושלום כל דרכי התורה והאמונה הקדושה וכו'.

וכל זה הוא בחינת בלעם שהוא בחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע שאינו מראה ומגלה רשעותיו לחוץ, רק הוא מסית ומפתה ומדיח בסברותיו הרעים כאלו בונתו אל האמת. והוא קלפה חזקה כל כך עד שקשה מאד מאד לסתור דעותיו וסברותיו המזיפות כי כל מה שמגלין נפלאות ונוראות בתורה בחכמות אמתיות ובשכליות דקים ונפלאים בחרופות ובקיאיות. והתגלות נסתרות נשגבות שאי אפשר בשום שכל אנושי להשיגם כי אם על-ידי שפע אלקי וכו'. על כלם הוא חותר לסתור ולכפר בכל דרכי סברותיו המזיפות וכו' ועל-כן נקרא בלעם שרוצה לכלע ולהעלים ולהסתיר הכל.

וזה שאיתא בדבריו ז"ל, שבלעם הוא בקלפה בנגד כל התורה שנתנה על-ידי משה רבנו. כי הב' בנגד הב' דבראשית שהוא התחלת התורה והל'

עֵתָה יִלְחֲכוּ הַקְהָל אֶת כָּל סְבִיבוֹתֵינוּ כְּלַחֵף הַשּׁוֹר אֶת יִרְק הַשְּׂדֵה

(במדבר כב, ד')

שֶׁהֵם מִתְיַרְאִים שֶׁהַקְהָל הַקְדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
הַכְּשָׁרִים הַמְאִירִים הַתְּנַלּוֹת הַרְצוֹן מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם
שֶׁהֵם יִלְחֲכוּ וְיַעֲקְרוּ אֶת כָּל הַסְּבוּבִים הַרְעִים
שֶׁלָּהֶם שֶׁל הַחַיּוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם חֲכָמֵי הַטֶּבַע
שֶׁמְסַבְּבִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה הָאֱמֵתִית בְּסְבוּבִים
רְעִים שֶׁלָּהֶם בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים יב) סְבִיב רְשָׁעִים
יִתְהַלְכוּ. וְעֵתָה זֶה הַקְהָל הַקְדוּשׁ רוֹצֵם לְלַחֵם
וּלְעַקְרֵם לְגַמְרֵי. וְזֵהוּ: כְּלַחֵף הַשּׁוֹר אֶת יִרְק הַשְּׂדֵה,
הֵינּוּ שֶׁאֲמָרוּ שֶׁהַקְהָל דְּקַדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל רוֹצֵם
לְלַחֵם וּלְעַקְרֵם מִשְׂרָשָׁם כְּמוֹ מִמֶּשׁ שֶׁהֵם עוֹסְקִים
לְלַחֵף אֶת סִטְרָא דְּקַדְשָׁה שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנַת כְּלַחֵף
הַשּׁוֹר וְכוּ'. שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שׁוֹר הַמְזִיק שׁוֹר הַמוֹעֵד
שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת חֲטָא הַעֲגָל שֶׁעָשׂוּ עֲבוּדָה זְרָה הַפֶּה
הַרְצוֹן בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קו) וְיָמִירוּ אֶת כְּבוֹדֵם
בְּתַבְנִית שׁוֹר אוֹכֵל עֵשֶׂב. כִּי שׁוֹר הוּא בַּחֲיִנַת
קְלָפָה חֲזָקָה מְאֹד בַּחֲיִנַת תּוֹלַע שְׂרוּצָה לְהַתְנַבֵּר
בְּכָל יוֹם חֵם וְשָׁלוֹם וְכוּ', כְּמוֹבָא בְּכֹנֶנֶת פְּרֻשַׁת
הַתְּמִיד, עֵינֵי שָׁם.

וְזֵהוּ: כְּלַחֵף הַשּׁוֹר אֶת יִרְק הַשְּׂדֵה. כִּי זֶה הַשּׁוֹר
הַמְזִיק בַּחֲיִנַת הַחַיּוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם חֲכָמֵי הַטֶּבַע עֹקֵר
הַתְּנַבְרוּתָם הוּא עַל יְלָדֵי וְנַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחַנְכֵם
חֵם וְשָׁלוֹם מְנַעֲרִיהֶם כְּאֲשֶׁר כָּבֵר דָּרְסוּ וְטָרְפוּ
וְעֹקְרוּ כְּמָה וְכְמָה מֵהֶם שֶׁיֵּצְאוּ מִן הַדֵּת לְגַמְרֵי כָּל
מִי שֶׁיֵּצֵא מִבְּתֵי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שֶׁלָּהֶם הַרְעָה כְּמַפְרָסָם
לְעֵינַי כָּל. וְזֵה בַּחֲיִנַת יִרְק הַשְּׂדֵה, כִּי נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
נִקְרָאִים צְמָחִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחִזְקִאל טז) רִבְבָה
כְּצֻמַח הַשְּׂדֵה נִתְתַּיֵּף. וְאֵלוּ הַיְלָדִים וְהַנַּעֲרִים הֵם
בַּחֲיִנַת יִרְק הַשְּׂדֵה הַעֲלִיּוֹנָה. כִּי יִרְק מְרַמֵּז בַּחֲיִנַת
(בְּרֵאשִׁית יד) וַיִּרְק אֶת חֲנִיכָיו שֶׁהוֹרִיקוֹן בְּתִשׁוּבָה,
הַמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר בְּהַתּוֹרָה אֲנִי ה' וְכוּ' (בְּסִימָן
יא). וְאִם הָיוּ מִתְנַגְּדִים בְּדְרָכֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים
לְלַמֵּד חֲמִשׁ עִם פְּרוֹשׁ רִשׁ"י וְגַמְרָא וּפּוֹסְקִים וּסְפָרֵי
מוֹסֵר הַקְדוּשִׁים, הָיוּ מִתְנַגְּדִים מֵהֶם פְּרוֹת נִפְלְאִים
בַּחֲיִנַת (תְּהִלִּים קז) וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְּרָמִים
וַיַּעֲשׂוּ פְרֵי תְבוּאָה וְכוּ'. וְאֵלוּ הַחַיּוֹת רְעוֹת בַּחֲיִנַת
שׁוֹר הַמְזִיק הֵם עוֹסְקִים לְלַחֵם וּלְעַקְרֵם מְנַעֲרִיהֶם
חֵם וְשָׁלוֹם. וְזֵהוּ בַּחֲיִנַת כְּלַחֵף הַשּׁוֹר אֶת יִרְק
הַשְּׂדֵה וְכַנְ"ל, הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁהַשּׁוֹר הַמְזִיק פָּגַם הַרְצוֹן
עוֹסֵק לְלַחֵף בַּחֲיִנַת יִרְק הַשְּׂדֵה הַנְ"ל, כְּמוֹ כֵּן עֵתָה
יִלְחֲכוּ הַקְהָל דְּקַדְשָׁה הַנְ"ל אֶת כָּל סְבִיבוֹתֵינוּ
דְּהֵינּוּ מֵה שֶׁאֲנִי עוֹסְקִים לְסַבֵּב אֶת הַקְדְּשָׁה וְכַנְ"ל.
(הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר – הַלְכָה ה', אוֹת פ"ד)

בְּבַחֲיִנַת קֶצֶר יָמִים שְׁבַע רִגְזוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנְ"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים זְקֵנֵי מְדִינָה לְשׁוֹן דִּין
וְרִגְזוּ.

כִּי זְקֵנִים דְּקַדְשָׁה, בַּחֲיִנַת זְקֵן זֶה קִנְיָה חֲכָמָה, הֵם
מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל יוֹם בְּבַחֲיִנַת תְּתַחַדְּשׁ כְּנֶשֶׁר וְכוּ'. כִּי
הֵם מִתְנַבְּרִים לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם קְדֻשָּׁה וְדַעַת
וּלְהַתְחִיל לְעַבֵּד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ שְׂוָה
עֹקֵר שְׁלֵמוֹת עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל, בַּחֲיִנַת בְּכָל יוֹם יֵהוּ
בְּעֵינֵיךָ כְּחֲדָשִׁים. וְעַל-יְדֵי זֶה הֵם מִמְשִׁיכֵי רְצוֹנוֹת
טוֹבוֹת וְחֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם בְּבַחֲיִנַת (אֵיכָה ג)
חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ וְכוּ' חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה
אֲמוֹנַתְךָ וּפְרֹשׁ רִשׁ"י שֶׁהַחֲסָדִים מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל
בְּקָר. כִּי עֹקֵר פֶּחַ הַיֶּצֶר הַרַע הוּא מְדִינָה וְרִגְזוּ, וּבְכָל
יוֹם יֵצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְנַבֵּר עֲלָיו. וְמִי שֶׁאֵינּוּ מִתְנַבֵּר
כְּנִגְדוֹ בְּרֵאוּי נְדָמָה לוֹ כְּאֵלוּ אִפְסָ תִקְוֶה חֵם וְשָׁלוֹם
לְעַמְד כְּנִגְדוֹ כִּי כָבֵד נִזְקָן בְּמַעֲשָׂיו וּבְרִגְלוֹתָיו וְכוּ'.
כִּי הַיֶּצֶר הַרַע נִקְרָא מְלָךְ זְקֵן וְכַסִּיל. וְעַל-כֵּן הַזְהִיר
רַבְנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד וַעֲצֵק בְּקוֹל גְּדוֹל לְבָלֵי לְהִיּוֹת זְקֵן
חֵם וְשָׁלוֹם וְכוּ' כְּמַבְאֵר שִׁיחָה קְדוּשָׁה זֹאת (שִׁיחֹת
הַר"ן סִימָן נא), וְהִיא שִׁיחָה לְתוֹרָה זֹאת "וְאֵת
הַעוֹרְבִים" שֶׁאֲנִי עוֹסְקִין בָּהֶם. אֲבָל הַמְקַרְבִּים לְהַצְדִּיק
הָאֱמֵת שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת זְקֵן דְּקַדְשָׁה, הֵם נִזְהָרִים לְבָלֵי
לְפַל חֵם וְשָׁלוֹם לְיָדֵי זְקֵנָה לְעוֹלָם. וְאֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ
שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, הֵם מְאֲמִינִים שֶׁכָּל יוֹם
וְיוֹם שֶׁבָּא לְעוֹלָם, הוּא עֵנִין חֲדָשׁ לְגַמְרֵי. כִּי ה' יִתְבָּרַךְ
מִחֲדָשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. וּבּוֹדָאֵי לִית יוֹם דְּלִית בֵּיה טוֹב, רַק שֵׁינֵשׁ
לוֹ גְדֵר מְלָבָר, כְּמַבְאֵר בְּזִהַר הַקְדוּשׁ וּמוֹבָא בְּדְבָרֵינוּ
בְּמָקוֹם אַחֵר. וּמְאֲמִינִים בְּחֲסָדוֹ הַגְּדוֹל שֶׁאֵינּוּ נִפְסָק
לְעוֹלָם בַּחֲיִנַת חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ, עַד שֶׁמְשִׁיכֵי
חֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ בְּבַחֲיִנַת חֲדָשִׁים
לְבַקְרִים וְכוּ', וְעַל-יְדֵי זֶה מִתְנַבְּרִים בְּסִיּוּעַ דְּלַעֲלֵא
לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם אוֹר קְדֻשָּׁה וְדַעַת שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מְאִיר
הַתְּנַלּוֹת הַרְצוֹן בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

אֲבָל לְהַפֵּךְ זְקֵנֵי הַדּוֹר שֶׁאֵינִי בָּהֶם שְׁלֵמוֹת, הֵם
בַּחֲיִנַת זְקֵנֵי מְדִינָה, בַּחֲיִנַת תִּקְוֶה הַדִּין וְהַרְגֵזוּ. וּמֵהֶם נִטַּל
עֲצָה בְּלָק וּמוֹאָב שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת חַיּוֹת רְעוֹת בַּחֲיִנַת
חֲכָמֵי הַטֶּבַע כְּנְ"ל. וְזֵה שֶׁאֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל (בְּמִדְרָשׁ
רַבָּה פְרָשָׁה כ) וְהִלָּא מְעוֹלָם הֵם שׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה.
כִּי אֵלוּ הַזְקֵנִים שֶׁאֵינִי בָּהֶם שְׁלֵמוֹת בַּחֲיִנַת זְקֵנֵי מְדִינָה,
אֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵינִי בָּהֶם שְׁלֵמוֹת בְּרֵאוּי לְהוֹסִיף קְדֻשָּׁה
בְּכָל יוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין הֵם בְּבַחֲיִנַת אֲנָשִׁים
כְּשָׁרִים וְאֵינִם חַפְצִים בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל הַחַיּוֹת
רְעוֹת הַנְ"ל, וְחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם וְהֵם תְּמִיד שׁוֹנְאִים זֶה
אֶת זֶה. אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם עוֹשִׂים שְׁלוֹם זֶה עִם
זֶה לְהַתִּיעֵץ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים הַדְּבָקִים בְּהַזְקָן
דְּקַדְשָׁה. (הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר – הַלְכָה ה', אוֹת פ"ג)

וישלה מלאכים אל בלעם בן בעור

(במדבר כב, ה')

וזה בחינת כל פרשת בלעם ששכרו בלק כי אמר אין כחו של משה אלא בפיו אף אנו נעמד עליו באדם שכחו בפיו כי איתא בספרי קבלה שלבן ונבל ובלעם הם בחינה אחת בסוד הגלגול. הינו בחינת הלמדן שאינו פשר שאין כחו אלא מהצדיק האמת בחינת משה שכל כחו בפיו בחינת תורה שבעל פה שכל העולם ומלאו וכל חייתו ופרנסתו נמשך משם. ועל ידי שהוא לומד תורה שבעל פה לשמה באמת לאמתו על ידי זה כל הנהגת העולם על ידו ויכול להנהיג העולם ברצונו ולעשות מופתים נוראים בעולם. אבל את זה לעמת זה עשה האלקים וכו' על כן נמצא בכל דור בחינת חולקים ומתנגדים שכל כחם מהלומדים תורה שבעל פה שלא לשמה וכו' שהם בחינת לבן ונבל ובלעם שכל כחו בפיו בפיו דיקא, כי כל כחו רק מהתורה שבעל פה שעל ידי זה נעשה לו פה לדבר:

ובאמת היו אז ישראל בסכנה גדולה כמו שאמרו רבותינו ז"ל עמי זכר נא מה יעין עליך בלק וכו' מן השמים וכו'. אבל בגדל כחו של משה רבנו נצלנו מפיו הרע. כי משה היה כחו גדול מאד עד שהיה יכול לברר ולהעלות כל הדבורים שמדברים החולקים ולעשות מהם הלכות להעלות השכינה בבחינת חבוק ונשוק וזווג וכו' כמבאר באר היטב בהתורה תהלה לדוד (לקוטי מוהר"ן א' – סימן י"ב), עין שם. ועל ידי זה ולא אבה ה' אלקיך לשמע אל בלעם ויהפוך ה' את הקללה לברכה. כי נתהפכו כל דבוריהם הרעים לבחינת הלכות התורה שממשם כל הברכות והפרנסה והעשירות שנחזר הפל לישראל הכשרים הגלויים ונכללים במשה רבם. (הלכות ראשית הגז – הלכה ה, אות ה')

לכה נא ארה לי

(במדבר כב, ו')

השם יתברך נתן כח פלפוף להבחירה, עד שיש כח להאדם להמשיך הרוח דלעלא ברצונו דרך הקדשה, או להפוך חס ושלום, עד שיש כח להאדם שהוא רחוק מהקדשה בתכלית הרחוק, ואף על פי כן על ידי כח בחירתו יש לו כח להמשיך עליו איזה בחינה מהרוח דלעלא, עד שיהיה נדמה לו שיש לו רוח הקדש ורואה תזיונות ומראות אמתיות, כי המחשבה יש לה תקף גדול. ומי לנו משקן ומתעב יותר מבלעם הרשע, ימח שמו אף על פי כן התגבר ברשעתו כל כך נגד הקדשה, עד שהמשיך עליו מראות ותזיונות נוראות, עד שאמרו רבותינו ז"ל: אבל באמות העולם קם, ומנו?

בלעם. על כן צריך האדם לזהר מאד, שכל זמן שמרגיש בעצמו שאינו קדוש כראוי בשלמות, אי יכניע ויבטל עצמו נגד הקדשה בשלמות, ולא ירצה לילך בגדולות ובנפלאות ממנו; כי אם ירצה אז להמשיך על עצמו מראות ותזיונות, יוכל לקלקל יותר ויותר, באשר נכשלו בזה רבים מאד, רק ילך בתמימות ויבקש מהשם יתברך שיעזרו לצאת מפחיתת מדרגתו ויזכה לקדש את עצמו כראוי, ורק בשביל זה ישתמש ויתאמץ בגדל כח הבחירה שיש לו, וירבה לדבר בזה דבורים קדושים לפני השם יתברך, וכל פונתו יהיה כדי שיזכה על ידי זה להכניע ולשפר הרע שלו לגמרי, כדי לשוב אל השם יתברך באמת ההפוך מדעת בלעם הרשע ותבריו ותלמידיו, שהם חזקים מאד בתקף הרע והטמאה שבהם ואינם רוצים להשפיל את עצמם נגד הקדשה, אדרבה הם רוצים להמשיך איזה בחינת רוח דלעלא מהקדשה למקומם הטמא, חס ושלום, להמשיך בחינת רוח נבואה, בחינת מראות ותזיונות למקומם, להגביר על ידי זה ביותר חס ושלום הרע על הטוב, והעקר על ידי הדבור, כי הדבור יש לו כח גדול, הן בקדשה או להפוך חס ושלום, וכעין שאמרו רבותינו ז"ל: אף אנו נבוא עליהם באדם שכחו בפיו, כי הבחירה יש לה כח גדול, כנזכר לעיל וכמבאר בפנים. ורשעים כאלו, שפונתם להרע, בודאי יהיה אחריתם להכרית; אבל איש הישראלי, שפונתו לטובה, שמפיר את מקומו ושפלות מדרגתו, ואף על פי כן הוא מתגבר גם בעמק נפילתו לדבר דבורים קדושים הרבה מתורה ותפלה והתבודדות וכו', וכל פונתו לטובה, בכדי שיזכה לצאת מהרע שלו ולשוב אל השם באמת. ואז בודאי יש להשם יתברך נחת רוח מזה, ולא יהיה נאכד שום דבור, וסוף כל סוף ישוב להשם יתברך באמת. ואז אם יזכה ויהיה ראוי לזה, לקבל רוח הקדש אמתי דרך הקדשה בשלמות השם הטוב יעשה עמו ברצונו. (הלכות חדש ד', אותיות ח' ט' לפי אוצר היראה – יראה ועבודה, אות צ"א – ועיין דיבור, אותיות י"ג י"ד; ברית, אות מ"ט)

לינו פה הלילה

(במדבר כב, ח')

זה כלל גדול שכל העולם לא נברא כי אם בשביל הבחירה. ועל כן הבחירה יש לה כח גדול מאד מאד. וכמבאר מזה בכל הספרים ובדברינו כמה פעמים. ועקר כח הבחירה הוא על ידי שהי' יתברך העלים והסתיר רצונו בהסתרות והעלמות גדולות. רק נתן כח ודעת באדם שייבין מדעתו שצריך לבלות כל ימיו לבקש ולחפש אחר רצונו יתברך. ולבטל כל רצונותיו נגד רצונו יתברך.

ועקר כל כח הבחירה רואין בפרשה זאת של בלעם בענין הלוכו לקלל את ישראל חס ושלום. ואיך התנהג ה' יתברך עמו. כי היה רצונו חזק מאד לקללם ואמר להם לינו פה הלילה. כי אף-על-פי שגלה שהכל ביד ה' יתברך אבל הלך בדרך שיוכל להמשיך רצונו ברצונו.

אבל ה' יתברך חמל על ישראל ואמר לו בפרוש לא תלך עמם וכו'. ואף-על-פי-כן לא שב מרשעו לגמרי ואמר כי מאן ה' לתתי להלך עמכם, ופרש רש"י שרמו להם שישלח שרים רבים וגדולים מהם. כי סבר אולי יוכל להתגבר ברצון חזק כל כך עד שימשיך רצון העליון ברצונו חס ושלום לקלל חס ושלום את ישראל. ואז כשבאו שנית וראה ה' יתברך עצם רצונו הטמא לילך, אמר לו ה' יתברך: קום לך עם האנשים ואפס את הדבר וכו', ואף-על-פי-כן: וילך בלעם וכו'. אמר שמא אפתנו ויתרצה, וכמו שפרש רש"י שם. ואחר כך כשהלך עמד אתונו שלש פעמים ולחצו על-ידי המלאך שיצא לקראתו לעכבו. והוא לא שת לבו גם לזאת והלך לדרבו הרע עד שגם אחר כך כשפתח ה' את פי האתון ודבר עמו והוכיחו ואחר כך גלה ה' עיניו וראה את המלאך נצב לקראתו וחרבו שלופה בידו ואמר לו בפרוש כי ירט הדרך לנגדי וכו', אף-על-פי-כן לא רצה לבטל רצונו ואמר ואם רע בעיניך אשובה, כמתרים לפני המקום כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וה' יתברך השיבו ברצונו לך עמכם, והכל מחמת הבחירה כמו שאמרו רבותינו ז"ל בפרשה זאת בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. (ליקוטי הלכות - הלכות ברכת השחר ה', אותיות ע"ד-ע"ח)

וגרשתיו

(כמדבר כב, יא)

תכף אחר מתן תורה עשו בני ישראל את העגל שמשם כל הצרות רחמנא לצלן, כמו שכתוב (שמות לב) וביום פקדי וכו'. וכל מעשה העגל על-ידי חכמי הערב רב שבראשם היו יונוס ויומברוס בני בלעם הרשע כמו שאמרו רבותינו ז"ל (זהר תשא), ומשם נמשכו כל הדעות זרות ורעות של כל החולקים על משה שהם כח המרגלים ועדת קרח וכל הנסיונות והמתאוננים וכו', הכל היה על-ידי דעות ועצות רעות של חכמי הערב רב שהלכו בדרך חכמי בני קדם שעקרום היה בלעם שהוא בחינת עמלק וכו'. עד שבסוף כשהיו סמוכים לכנס לארץ ישראל וכבר הרגו והכניעו קלפות קשות וחזקות מאד מאד שהם סיחון ועוג שהיו מבני הנפילים שמחזאי ועזאל שמהם קבל בלעם וכו' כל דרכי דעותיו הרעות כמו

שאמרו רבותינו ז"ל. ומשה רבנו בעצם כחו הרגם והכניעם ועדין לא רצו לבטל דעתם הרעה ולהכניע ולבטל את עצמן נגד דעת משה רבנו עד שהביאו את בלעם הרשע בעצמו ורצה בפיו הטמא לעשות מה שהיה בדעתו עד שחס ושלום היה מבערם מן העולם כמו שכתוב (במדבר כב) וגרשתיו וכו', וכמו שפרש רש"י ז"ל. עד שבאמת היתה עת צרה גדולה ליצקב וכו' לולא ה' שהיה לנו שעקם את פיו והפך הקללה לברכה. אבל עדין לא הניח את רשעתו ולא בטל את דעתו הרעה והלך והסיתו להכשילם בזנות בהתגרות בזה עד שהכשילם בעון עבודה זרה מאוסה ומטנפת בזאת שהוא עון פעור. כי תאנה זאת אי אפשר לבטל מן העולם שלא יחרב העולם וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא סט). ואז היתה צרה גדולה ביותר מאד עד שכמעט אפס תקנה. אך גדול אדונינו ורב כח שהקים אז למושיע את פינחס שקנא קנאת ה' צבאות וכו' ואף-על-פי-כן עדין לא הטהרנו מפגמים הנ"ל, וכמו שכתוב (יהושע כב) המעט לנו את עון פעור אשר לא הטהרנו ממנו וכו'. וכן בכל דור ודור מתעורר בחינת זחמת בלעם, ורוצה להמשיך חס ושלום קלפת עון פעור, שהוא תכלית הזחמא, עקר זחמת העבודה זרה שנקראת קיא צואה בלי מקום, שמהם יניקתם של כל חיות רעות ומצח הנחש, שהם חכמי הטבע ודעות רעות שבודרות הללו שאחר החרבן שנתפשטו ביותר על-ידי הרומיים שהחריבו את הבית המקדש על-ידי זה.

ועל-כן הצדיקים אמתיים לוחמים עדין בכל יום בתפלתם עם בלעם הרשע, לבער ולעקר רשם השארת זחמתו הרעה ודעותיו הרעים מן העולם (עין חיי מוהר"ן סימן רמד). כי הכל תלוי זה בזה, שעל-ידי מצח אשה זונה שהוא תאנה הנ"ל על-ידי זה כל הקלקולים של הרוצים לילך בדרך הקדש שעקר עומד בנגדם תאנה זאת ששם עקר הנסיון והבחירה וכמו שמבאר בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קטו). אבל אף-על-פי-כן בכח קדשת נפש איש הישראלי היו מתגברים בנגדו, וסוף כל סוף היו חוזרים בתשובה אפלו אלו שנכשלו בזה מאד מנעוריהם. כי אף-על-פי-כן היה הטוב מתגבר סוף כל סוף עד שהיו חוזרים בתשובה. אבל הקלקול על-ידי בני אדם החולקים הנ"ל שיש בהם פמה וכמה פתות ובהינות וכלם יונקים זה מזה וכו'. כי זה כלל גדול, שבין בקדשה בין בסמרא אחרא הכל תלוי זה בזה בחינת (אבות פ"ק ד) מצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה וכו'. וכן בענין הכתות הנ"ל שזקני הדור שאין בהם שלמות כשצאחד מקלקל כמו שמקלקל כמו כן יונק ממנו מצח הנחש

וחיות רעות הנ"ל כנ"ל. ואזי חוזר ומתגבר בחינת מצח הנחש בעצמו בזה הזקן המקלקל הנ"ל ומחטיאו יותר. והעקר שמסיתו ביותר לחלק על הזקנים דקדשה. ואז חוזר ויונק ממנו מצח הנחש ביותר וכן חוזר חלילה וכו'. ועל-ידי זה מתארך הגלות ביותר. (הלכות ברכת השחר – הלכה ה', אות צ"ב)

קום לך אתם

(במדבר כב, כ')

ידוע מאמר רבותינו ז"ל בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. ומזה באים כל העצות המקלקלות שנדמה לו כי מאת ה' הם או שהצדיק יעץ לו כך, ובאמת הכל ממנו בעצמו כמו שנאמר אולת אדם תסלף דרכו וכו'. כי כמו ששואלין את הצדיק בן הוא משיב. על בן מי שרוצה לחוס על עצמו באמת צריך לבקש מאד בתחנונים רבים את השם יתברך ואת הצדיקי אמת שישימו לבם היטב על מה שנעשה עמו, וירחמו עליו באמת באפן שיתנו לו עצה אמתית שיצליח על ידה לנצח באמת. (הלכות תענית – הלכה ד', אות ח לפי אוצר היראה – עצה, אות י"א)

בנותיהם בהפקרות גדול כל-כך שאין נמצא בעולם, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל, אבל סוף כל סוף תפח רוחו ונשמתו וה' הפיר עצתו, כי פינחס עמד בפרץ, כמו שכתוב: "ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה". ומחצות וגדרים של ישראל יהיו נשארין בשלמות ועל-בן הראה לו גדר מזה וגדר מזה וכנ"ל. וזה בחינת כי הכיתני זה שלש רגלים, ופרש רש"י: רמז לו אתה מבקש לעקר אמה החוננת שלשה רגלים בשנה. כי שלשה רגלים הם בחינת השלשה מחין (כמו שכתוב בסימן א בלקוטי תניינא) שהם בחינת המחצות פרוסות בפני תאותו הרעה שלא תשלט על ישראל ועל-בן רמז לו מצות שלש רגלים דיקא. וזהו "וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלקים". ופרש רש"י: ראה שאין פתחיהן מכונין וכו', עלה בלבו שלא לקללם, כי כל פונתו הרעה לקלל את ישראל חס ושלום היה על-ידי פגם הראיה, שהוא בחינת פגם המחצות, ועל-בן אמר אז: "מה טבו אהליך יעקב משפנתיך ישראל". ופרש רש"י גם-כן על שאין פתחיהן מכונין. (הלכות שותפים בקרקע – הלכה ד', אות ה')

ויפתח ה' את פי האתון

(במדבר כב, כח)

וזה בחינת פתיחת פי האתון שה' יתברך פתח פי האתון והיא בעצמה הוכיחה אותו, שנעשה גם שלא היה מעולם, כי בזה הראה לו ה' יתברך מאין נמשך כחו הטמא לפעל פעלות רעות, כי המשיך הזהמא על עצמו כל כך, על-ידי תאות נאוף בזהמא פזאת עם בהמה, עד שעל-ידי זה היה לו כח דסטרא אחרא בפיו הטמא. כי בן מנהיג ה' יתברך עולמו שמי שרוצה לפעל פעלות בקדשה צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול מאד כמו משה רבנו עליו השלום. ואם היה שונה חס ושלום מעט בקדשתו לא היה יכול לפעל כראוי. ולהפך בטמאה היה כח בלעם דיקא על-ידי שטמא עצמו כל כך ועל-ידי זה דיקא היה לו כח בפיו הטמא. וכמוכא בזהר הקדוש ובספרים פעלותיו על-ידי טמאות עצומות שטמא עצמו בשכבת זרע אצל הרי השן וכו', רחמנא לצלן, על-בן הראה לו ה' יתברך כחו מאין נמשך, ומה שפעל בכחו הטמא שהמשיך כח הדבור פה אל הטמאה והסטרא אחרא כל כך על-ידי מעשה אישות שעשה עם אתונו עד שנמשך כח הדבור להאתון בעצמו עד שהאתון פתח פיו והוכיחה אותו בעצמו והודיעה לו לעיני כל השרים שהלכו מהיכן בא כחו, כי אמרה לו 'ההסכן הסכנתי' שמרמו על מעשה אישות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין קח). ובזה הראה לו ה' יתברך שאין כחו הטמא חס

ויעמד מלאך ה' במשעול הפרמים

גדר מזה וגדר מזה ותרא וכו'

ותלחץ אל הקיר ותלחץ

את רגל בלעם אל הקיר

(במדבר כב, כד-כה)

כי המלאך ה' ראה שרוצה לפגם חס ושלום מחצות המחין הקדושים של ישראל, שהם בחינת גדרים ומחצות גדולות, בפני תאוה זאת (כי המוחין הם מחצה פרוסה בפני זאת התאוה. והבהירה ביד האדם לתפס מחשבתו ולפרס מחצות המוחין ולהנצל מתאוה זאת). כי הוא רצה להכניס בהם תאות נאוף, שזה היה עקר פונתו הרעה באשר היה בסוף, והראה לו המלאך ועכבו במקום שיש גדר מזה וגדר מזה עד שגלחץ אל קיר הגדר והמחצה, להראות לו שגדרים ומחצות של ישראל קימים וחזקים מאד, ובודאי ישארו בקדשתם, כי בישראל ותיב "סוגה בשושנים". ודרשו רבותינו ז"ל שהם גדרים בסניג של שושנים, כמוכא בפרוש רש"י שם: הרי חתן נכנס לחפה וכו' בא לזקק לה אמרה לו: מפת דם כחרדל ראיתי, הרי הופך פניו לצד אחר וכו'. כי אף-על-פי שברשעתו הגדולה קלקל והזיק לכמה נפשות מישראל שנתפסו בתאוה זאת על-ידי עצם רשעתו ועצתו הרעה שהסיתם להפקיר

ושלום ממנו ומעצמו, רק הכל ברצון ה' יתברך
שברא העולם ברצונו בחק בזה שיהיה כח להאדם
להמשיך בבחירתו כחות העליונים ברצונו. אבל
אף-על-פי-כן הכל ביד ה' בחמר ביד היוצר, כי אין
עוד מלבדו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (חלין ז) לענין
בשפים, רק שנותן להם כח לפי שעה בשביל
הבחירה. אבל אחר כך גבי דיליה. והמחלל שם
שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי ומנה ובה אבא גיזל
ביה נרנא. שהאֵתון בעצמה, שטמא את עצמו עמה,
שמשם היה כחו הטמא, היא בעצמה המשיך לה ה'
יתברך הדבור ופתח את פיה והוכיחה אותו והודיעה
לו לעין כל מה שעשה עמה, כי כן מגיע לו מאחר
שמשם המשיך כח דבורו הרע. על-כן הראה לו ה'
יתברך שבזה בעצמו המשיך הדבור להאֵתון בעצמו
לבישו ולנקם בו בבחינת (תהלים לד) תמותת רשע
רעה. וכתוב (ירמיה ב) תיסרך רעתך ומשבותיך
תוכחך. (ועין עוד במקום אחר בדברינו מזה שדיקא
על-ידי והמתו הגדולה הנ"ל המשיך הדבור לשם
וכו'). (ליקוטי הלכות – הלכות ברכת השחר ה', אות
פ"א)

ויפתח ה' את פי האֵתון

(במדבר כב, כח)

וזה בחינת פתיחת פי האֵתון שהיא פליאה
גשגבה שעשה אז ה' יתברך גם נפלא ונורא בזה כמו
שאמרו במדרש שפתיחת פי האֵתון היה גם שלא
היה כמוהו מעולם כי דיקא על-ידי גם הנפלא
והנורא הזה עקם הקדוש-ברוך-הוא את פיו של
בלעם הרשע להפוך מקללה לברכה כי בזה דיקא
הראה ה' יתברך גדל כחו של משה שהוא בחינת
הצדיק האמת שיכול להעלות כל הדבורים
שמדברים החולקים בבזיונות וחרופים כאלה להפוך
הכל לברכה לעשות מהם הלכות. כי כבר מבאר
שכפי קדשת האדם בתאווה הכלליות כן זוכה לברר
ההלכות של תורה שבעל פה שהם בחינת רחל
בחינת אשה יראת ה'. אבל בודאי לאו כל אדם זוכה
לזה בשלמות על-כן התקון של כל בני אדם הוא רק
על-ידי הצדיק האמת שזוכה לזה בתכלית השלמות
כמו משה ועקב ודוד וכו' עד שכל זיוגיהם היה
בבחינת חבוק ונשוק וזוג המבאר בכתבי האר"י ז"ל
ובזה הקדוש שבאר רבנו ז"ל שזה נעשה על-ידי
שמברר הצדיק הדבורים שמדברים עליו החולקים
ועשה מהם הלכות וכו'. ומי שנכלל ומחבר להצדיק
הזה הוא מתקן ומעלה גם אותו עד שזוכה להלכה
ברורה מאחר שכל תורתו וכל הנהגותיו וכל חיותו
וקיומו הכל ממנו אבל בלעם היה ההפך ממש מזה

שפגם בתאוותיו כל כך עד שנפל לתאווה הזאת כל
כך עד שעשה מעשה אישות עם הבהמה ורצה
להמשיך בחינת הנשוק והזוג למטה למטה לא
בלבד לתאווה הנשמית שאפלו הכשרים שנופלים
לתאווה הנשמית בהתר צריכין תקון גדול על-ידי
הצדיק הגדול הנ"ל עד שיעלה הכל לשרשו לבחינת
זוג ונשוק העליון. מכל שכן וכל שכן הרשעים
שנפלו לעברות חס ושלום רחמנא לצלן, שתקונם
קשה מאד כידוע בכל הספרים רק אם זוכה
להתקרב בחייו לצדיק בזה שיש לו כח הנ"ל יכול
לתקן גם אותו. אבל בלעם הרשע נפל לתאווה הרעה
הזאת כל כך עד שעשה מעשה אישות עם הבהמה
וחלק מאד על משה בחינת הצדיק האמת ובטמאתו
הרעה התגבר כל כך שרצה להמשיך הדבור הקדוש
של תורה שבעל פה לשם עד שהיה לו כח בפיו
לדבר סרה על הצדיק האמת בחינת משה ולחרף
ולגדף כי רצה להפוך כל דבורי התורה שבעל פה
לדרכו הרעה חס ושלום שיהיה נעשה אצלו מהתורה
שבעל פה פה לדבר עתק שהוא בחינת קללה על
הצדיק האמת ואנשיו שהם בחינת משה וכלל
ישראל שרצה לעקרו לגמרי בפיו הרע והטמא.
ועל-כן עשה ה' יתברך גם נפלא והראה גדל כחו של
משה על-ידי שעשה אז דבר גם שלא היה כמוהו
מעולם שהאֵתון פתח את פיו ודבר עם בלעם והוכיח
אותו, הינו שבגדל כחו של משה היה יכול להעלות
גם כל דבורי ההלכות שנפלו עד מקום מאוס בזה
לבהמיות ממש להעלותם גם משם ולבררם ולזכרם
להפכם להלכות להשיבם למקומם הראשון שעל-ידי
זה נעשה חבוק ונשוק וכו' בקדשה העליונה (ועיין
בלקוטי מוהר"ן א – סימן יב), עד שעשה גם נפלא
שהאֵתון בעצמו פתח פיה ודברה עם בלעם. כי
משה בגדל כחו העלה הדבור משם מתכלית הירידה
והנפילה עד שהאֵתון בעצמה דברה והוכיחה אותו.
ובזה הראה לדורות גדל כחו של הצדיק האמת
שיכול להעלות הדבור מתכלית הנפילה והירידה
שאין ירידה אחריו כי באמת גם בכל הדורות כל
הדבורים רעים שדוברים החולקים על הצדיק האמת
ואנשיו הכל נמשך מבחינה זאת, מחמת שתחלה
טמאו בריתם כל אחד כפי פגמיו הרעים על-כן הם
כרוכים אחר החולקים העוסקים בתורה אבל למודם
שלא לשמה וגם הם אינם נקיים בתאווה הזאת
ומחמת זה נעשה אצלם פה לדבר שמשם כל קלקולי
הדורות וכו'. אבל ה' יתברך הראה אז גדל כחו של
הצדיק האמת בחינת משה שיכול להעלות ולברר
הדבור שנמשך מתורה שבעל פה להעלותו גם
מתכלית הירידה והמאוס שזהו בחינת פתיחת פי
האֵתון;

נגד ישראל, שבהם גדול בשני הבחינות. (הלכות ראשית הגז - הלכה ה, אותיות ו' י')

לך עם האנשים

(במדבר כב, לה)

זה כלל גדול שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, כמו שמצינו אצל בלעם שאמר לו ה' יתברך: לך עמהם וכו' אף-על-פי שרצונו יתברך לא היה לזה כלל. ויש בענין זה סתרי נסתרות הרבה, כי שם עקר הבחירה שהיא חדוש נפלא יותר מכל החדושים והנפלאות שברא ה' יתברך, כמבאר בספרים. ועקר הבחירה היא בבחינה זאת, בבחינת בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: הבא לטהר - מסייעין לו. הבא לטמא - פותחין לו. וכמו שכתוב: "כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידך וכו'". וזה עקר גלות השכינה, שכל אחד כפי מעשיו בן הוא חובש ותופס את השכינה וקדשא בריך הוא כביכול בגלות, עד שנאמר כביכול, אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים, כמו שכתוב בזהר הקדוש כמה פעמים. וזה שכתב רבנו ז"ל (בסימן ס' לקומי תגניא), שעל-ידי שלומדין לתלמיד שאינו הגון נתפס בתפיסה חס ושלום, כי על-ידי זה יכול התלמיד להיות נכשל יותר על-ידי שהוא אינו הגון ומהפך דברי אלקים חיים. ועל-ידי זה יכול להמשיך ולתפס את הקדוש-ברוך-הוא ושכינתיה, כביכול, לתוך דעתו הרעה שיהיה נצטיר האור כפי דעתו הרעה, שזה עקר גלות ה' יתברך, כאלו הוא חבוש ותפוס בתפיסה, כי הוא חבוש, כביכול, בתפיסת המחין של התלמיד שאינו הגון, עד שמכרת, כביכול, להגהיגו ולסייעו כפי דעתו. וכל זה מחמת כח הבחירה שיש לה תקף גדול מאד בידיה. וזה היה כל עצת בלעם הרשע להחטיא את ישראל ועצתו היתה עמקה מאד, כי רצה להחטיא דיקא את גדולי ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, שהמדינית אמרה להחטיא את משה וכו'. ואם שזה לא עלתה בידם, אבל אף-על-פי-כן החטיא נשיא מישראל מנהיג הדור. ולא די שחטא כל-כך אף גם הסיתו הבעל דבר להביא המדינית לפני משה, כי רצה להתיר עריות בפרהסיא, כי זה היה עקר פונת בלעם הרשע והספרא אחרא להתגבר ברשעותם כל-כך עד שיהפכו האמת לגמרי לעשות מעברה מצוה, כי בלעם היה טמא גדול, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, והתגבר ברשעתו ובדרכי כשפיו עד שמשך על עצמו רוח נבואה, עד שהיה גדול בנבואה מאד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וכל זה מחמת גדל כח הבחירה, שיש כח להאדם להכריח, כביכול, את רוח הנבואה שישרה עליו פרצונו להמשיך האור

ועל-כן אמרה ההספן הספנתו ותרגומו המילף אליפנא לשון למוד כי הוכיחה אותו והודיעה לו קלקולו הרע כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק זה ההספן שמרמו על טמאתו שטמא עצמו עם האתון כמו שכתוב ותהי לו סכנת. וזהו בעצמו בחינת למודו הרע שרצה להפך האמת בחינת המילף אליפנא הינו שהוכיחה ואמרה לו הלא אנכי אתנד אשר רכבת עלי מעודך וכו'. שמעולם רכבת עלי ועשית עמי מה שעשית ההספן וכו' המילף אליפנא וכו' לעשות לך כה להטות אותך מדרךך הרע כי התגברת כל כך בטמאתך עד שהנהגת עם הדבור שהמשכת לטמאה כזאת פרצונך. אבל עתה הגיע קצף כי המלאך עמד לנגדך בכחו של משה שיש לו כח להוציא הדבור ממקום שהורדת אותו עד שאתה מכרח להודות על האמת ולברך את ישראל כי משה בחינת הצדיק האמת יכול להוציא הדבורים ממקום שהם ולהפכם לברכה שהם בחינת הלכות.

וזה אתו"ן אותיות תנ"א כי רצה להפך חס ושלום למוד התנא אל האתון. וזה כי הכיתני זה שלש רגלים ודרשו רבותינו ז"ל אתה מבקש לעקר אמה החוננת שלש רגלים כי בשלש רגלים עולים אל הבית המקדש ששם ברור ההלכות על-ידי הפה כמו שכתוב וקמת ועלית וכו' ועל-ידי זה ולא יחמד איש וכו' ועל-כן הם שלש רגלים כנגד שלש בחינות חבוק נשוק וזווג כי בשלשה רגלים כלליות כל היחודים כמובא. הינו שיש צדיקים בחינות משה שממשיכין קדשת השלשה רגלים שעושים מכל הדבורים רעים הנ"ל הלכות שעל-ידי זה נעשה בחינות חבוק וכו' דקדשה שהם בחינות שלשה רגלים:

וזה שיצא המלאך נגד בלעם הרשע וחרבו שלופה בידו, כי הראה לו שישראל יש להם גם כח החרב שבשמאל, כי השמאל נכלל בימין, ועל-כן אמר לו: אתה רוצה להחליף אמנותך וכו', כי הלא ישראל יש להם שני הכחות, ועל-כן שחקו ממנו בלם כשאמר לו יש חרב בידי וכו', ואמרו: אתה הולך לעקר אמה שלמה בפיך וכו', הינו ששחקו ממנו ואמרו: הלא אם היה לבלק כח נגד ישראל בחרב, בודאי לא היה שולח אתריך ההדיוט, כי יש לו חיל הרבה אחווי חרב, אך כבר ראה בלק והבין שכנגד משה ויהושע אין כח לשום אמה ולשון, פאשר ראו במלחמת סיחון ועוג, רק חשב לעמד נגדם באדם שכחו בפיו, דהינו שמתגבר רק על-ידי הפה שמדברים על הצדיק, אבל עכשו שאין לך כח אפלו נגד האתון בפיה הטמא, מחמת שיש כח למשה להעלות הדבור אפלו מהאתון שהמשכתו אותו לשם, עד שאתה מבקש חרב נגדה, איך תוכל

ישראל לאביהם שבשמים בחינת תוכו רצוף אהבה וכו'. כי שם כל הקרבנות שהיו עולים לרצון. (הלכות ברכת השחר – הלכה ה', אות פו)

הזעם לבדר ישבן

(במדבר כג, ט')

שהם עם קדוש כזה ששוכנים לבדר, שהם מקנמים לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך חבי כמעט רגע עד יעברו זעם (ישעיה כו). שהם מתבודדים בינם לבין קונם ושופכים שיהתם לפניו בכל פעם וחושבים בכל יום על אחריתם וסופם האחרון. ועלי ידי זה הם בטוחים מכל צר ואויב ומסטיין כי הם מסתירים עצמם בצל כנפיו יתברך תמיד בבחינת (תהלים לב) אתה סתר לי וכו', שזהו בחינת וישבן ישראל בטח בך עין יעקב וכו' (דברים לג) בחינת כי אתה ה' לבדר לבטח תושיבני (תהלים ד). שעלי ידי בחינת בדר, בחינת התבודדות, עלי ידי זה שוכן ישראל בטח תמיד. כי מי זה ערב את לבו לנשת אל ה' יתברך שהם מסתירים עצמן אצלו יתברך, בבחינת (שם צא) לא תירא מפחד לילה מחיז יעוף יומם וכו' וכו' רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה כי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונה. כי הם שמים מעונם ודירתם ומבטחם אצלו יתברך עלי ידי התבודדותם שעוסקים לסלק מחשבתם מכל ההבלים של זה העולם ולבטל רצונם אליו יתברך.

וזהו: ובגוים לא יתחשב, ותרגום יונתן וירושלמי: ובנימוס עממיא לא מתערבין, שאינם רודפין אחר נימוסי העובדי בוכבים ואחר רבוי פלי בית וכלי כסף ותכשיטיין וכו' ושאר דברים המרבים הבל שלהם. רק מסלקים כל מחשבותם מכל זה ומתבודדים ושופכים שיהם ברצונות טובים וכסופין חזקים ונעגועים נמצים אליו יתברך.

וזה (שם) מי מנה עפר יעקב, מי יוכל למנות ולשער יקרת קדשת כל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר בשהולכים לדברים שבקדשה כגון לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ולקבל פני רבם וקדשה ולשפך שיהם בהתבודדות לפני ה' יתברך, שמכל פסיעה ופסיעה שדורסים על העפר נעשים תקונים ושעשועים גדולים למעלה שאי אפשר למנותם ולשערים. (הלכות ברכת השחר – הלכה ה', אות פו)

ומספר את רבע ישראל

(במדבר כג, י')

ופרשו רבותינו ז"ל, וכן תרגמו אונקלוס ויונתן שנאמר על הארבעה דגלים. ואלו הארבעה דגלים

העליון ולצירו רצוננו, ועל כן באמת היו ישראל אז בסכנה גדולה, כמו שכתוב: "עמי, זכר נא מה יעין עליך בלק ומה ענה אתו בלעם וכו'". וכמו שכתוב בזוהר הקדוש, שמימות עולם לא היו ישראל בסכנה כזאת כמו אז. וכל זה מחמת גדל כחו של הבעל בחירה, אבל ה' יתברך חמל עליהם וציר האור בעצמו בבחינת ברכה וכו' (ועיין לקוטי מוהר"ן א' – סימן לו'). (לקוטי הלכות – הלכות יין נסך ד', אות י')

מה אקב לא קבה

(במדבר כג, ח')

ועל כן היתה עצת בלק לקרא את בלעם שהוא בחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע, כדי שיקבלו חס ושלוש כח משרשם ועל כן התיעצו עם זקני מדין שהם בחינת זקני הדור שאין בהם שלמות, כי משם יניקת מצח הנחש (כמובא בלקוטי מוהר"ן ב' – סימן ד'). ובאמת היתה אז עת צרה וסכנה גדולה כמו שכתוב בזוהר הקדוש, אך ה' יתברך הפר עצתם וקלקל מחשבתם עלי ידי גדל כחו של משה שנקלל ברצון העליון כל כך עד שפעל שה' יתברך ברחמיו לא פעם כל אותן הימים כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ז) כי כל כחו של בלעם היה שהיה יודע מתי הקדוש ברוך הוא בועס. כי כל כחו היה מבעס וזעם ורגז הפך הרצון. אבל ה' יתברך ברחמיו לא פעם וזעם כל אותן הימים, עד שברחמיו העצומים עקם את פיו והפך את הקללה לברכה. וזה (במדבר כג) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. כי כל אותן הימים לא זעם כמו שאמרו רבותינו ז"ל. (הלכות ברכת השחר – הלכה ה', אות פ"ה)

כי מראש צרים אראנו

ומגבעות אשורנו

(במדבר כג, ט')

שישראל יש להם ירשה טובה מאבותיהם הקדושים אברהם יצחק ויעקב ומהאמהות הקדושות שהיו חזקים בהרצון מאד. כי כל עבודת אברהם וכל האבות והאמהות היה רק רצון טוב. כי אז היה קדם קבלת התורה והיה כל התקרבותם לה' יתברך רק עלי ידי רצון ונדיבות לב כמו שכתוב במקום אחר (בסימן קמב). כי הם המשיכו האמונה הקדושה בעולם שהכל מתנהג ברצונו יתברך ועקרו ובטלו העבודה זרה וחכמת הטבע מן העולם, וזהו כי מראש צרים אראנו. בחינת (תהלים עג) צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, שזהו בחינת רצון טוב לה' יתברך. וזהו ומגבעות אשורנו בחינת גבעת הלבונה בחינת קדשת הבית המקדש ששם עקר האהבה והרצון בין

הם בחינת ארבעה מחנות השכינה וכו' שנמשכין מד' דאחד ששם עקר הבטול אל רצון האין סוף. וכל זה הוא בחינת תפלה ושיחה והתבודדות, שעקר השיחה והתבודדות צריך להיות עד שיבטל את עצמו, שיבטל כל רצונותיו לרצון ה' יתברך. וזהו בחינת משפט שזוכר בדבריו ז"ל בכמה מקומות שצריך האדם לשפט את עצמו על כל דבר, אם כן ראוי לו לבלות ימיו וכו'. ומבאר בהתורה היכל הקדש בסימן נ"ט בחלק א' שבחינת משפט זה הוא בחינת רבוע, בחינת השן המשפט שנאמר בו רבוע יהיה כפול, נמצא שהמשפט שהאדם צריך לחשב עם עצמו ולשפט את עצמו שזהו בחינת התבודדות ושיחה בינו לבין קונו הנ"ל הוא בחינת רבוע, ועל שם זה בעצמו נקרא רבוע, כי עקר ההתבודדות והשיחה צריך להיות בהתחזקות רצונות טובות לה' יתברך עד שיכלל באחדותו יתברך בבחינת ד' דאחד מכל מקום שהוא, בבחינת (יחזקאל לו) מארבע הרוחות בואי הרוח, שמכל ארבע רוחות העולם שנתפזר דעתו לשם, ישוב מכלם לד' דאחד להכלל ברוח ה' שהוא רצונו יתברך כי רוח לשון רצון:

כי זה עקר ההתבודדות שצריך להתבודד ולחשב עם עצמו היכן הוא בעולם? ולהיכן נתפזר דעתו ומחשבתו ורצונו? ולהיכן נשלף ונתעה על-ידי מעשיו ומחשבותיו? עד שעל-פירב רואה בעצמו שאין לו מקום ורוח מארבע רוחות העולם לברח לשם ולהתחבא שם מפני העולם בנשמיית ורוחניות בגוף ונפש וממון ופרנסה בבחינת אנה אלף מרוחק וכו' ובבחינת אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי, וכמו שכתוב הפס ימין וראה ואין לי מביר אבד מנוס ממני, וכמו שאומרים בסליחות: פנינו לימין ואין עוזר, לשמאל ואין סומך וכו', וכן הרבה עד שרואה שאין לו מנוס כי אם אליו יתברך לבד, בבחינת: ממה נסתה ושכתי אליך, וכמו שכתוב ומנוס ביום צר לי. ובשביל זה בחינת המשפט הנ"ל שהוא בחינת התבודדות נקרא רבוע, בחינת רבע ישראל. כי זה העוסק בזה באמת הוא מתהפף בדבריו לכל צד מארבע רוחות העולם שבהם כלולים כל מה שנעשה בעולם עד שרואה דחקו ועמלו ומרירותו וכו' שאין לו מקום לנוס רק לנוס לה' יתברך להכלל בד' דאחד. כי ה' יתברך נמצא בכל עת לכל קוראיו אפלו אם נתעו כמו שנתעו כי רחמיו אינם כלים לעולם.

וזה: ומספר את רבע ישראל שאין מי שיוכל למנות ולספור מה שנעשה מבחינת רבע ישראל שהוא משפט והתבודדות הנ"ל, איך הם שבים מכל מקומות שנתעו לשם לה' יתברך, להכלל באחדותו

יתברך בד' דאחד על-ידי התחזקות הרצון באמת. כי בודאי אי אפשר לשער מה שנעשה בזה. וכל מי שזוכה להתחזק בזה להיות רצונו חזק תמיד אל האמת ולא ירפה את הרצון הטוב אפלו אם יעבר עליו מה, בודאי סוף כל סוף יהיה אחריתו טוב. שעל זה אמר: תמת נפשי מות ישרים הללו, ותהי אחריתי כמהו. כי אמר על עצמו שידע קלקולו וזהמתו העצומה שאין דגמתו, אף-על-פי-כן אמר הלואי והייתי זוכה אפלו אנכי לילך בדרך זה להתחזק מעתה ברצונות טובים ולפרש שיחתי בכל יום לפניו יתברך ולשפט את עצמי בכל עת בבחינה הנ"ל. אז הייתי זוכה גם כן לאחרית טוב בבחינת ותהי אחריתי כמהו.

וכל זה אמר מחמת ההכרח שעקם ה' יתברך את פיו לברך את ישראל ולחזקם ברצונות טובים והתבודדות שיהיו חזקים בזה לעולם. ומזה אנו מבינים מה היה בדעתו להפך לחלק על כל זה ולרחקם חס ושלום מכל זה על-ידי דבוריו וליצנות שילו וכו' הרעים, אף ה' יתברך ברחמיו הפך הקללה לברכה עד שהכרח לברכם ולחזקם באמת. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (במדרש רבה פרשה כ) מברכותיו של אותו רשע אנו למדים מה היה בלבו וכו'. ובודאי היה לו גם אחר כך בחירה, לאהז על כל פנים מאז באהבת קדשת ישראל, אבל היה קשה ערף ועמד פרשעו גם אחר כך, עד שיעז את בלק להכשילם בזנות על-ידי התגרות בזה. כי היה יודע גדל כח היצר הרע שיהיה קשה להם לעמד בזה, ועל-כן נפלו מישראל על ידו עשרים וארבעה אלף. עשרים וארבעה דיקא, כי כל התגברותו היה על-ידי השתלשלות סיגי הדינים מעשרים וארבעה בתי דינים. (הלכות ברכת השחר - הלכה ה', אות פ"ו)

מי מנה עפר יעקב ומספר

את רבע ישראל

(במדבר כג, י')

עפר הוא ההתחלה של כל הדברים והסוף והתכלית של כל הדברים, כי הכל היה מן העפר והכל שב וכו'. ומשם שרש אחיות השקר בבחינת (ישעיה סה): ונחש עפר לחמו, בחינת (בראשית ג): ועפר תאכל כל ימי חייך, ושם הכנעתו ובטולו בבחינת (תהלים פה): אמת מארץ תצמח. 'מארץ' דיקא, כי עקר אחיות השקר מבחינת עפר מחמת ששם הכל אחד, שמזה נשתלשל אחיות השקר להפך הדברים מבדיל לכסף וכיוצא בזה, מחמת שבשרשם באמת אין בהם שנוי, אבל על-ידי זה עקר בטולו והכנעתו של השקר, כי על-ידי שרש

האמת מתבטל השקר, כי עקר הכנעת ובטול השקר שהוא בלי קץ ומספר, הוא על-ידי שרש האמת ששם הוא גם-כן למעלה מהמספר מחמת ששם הכל אחד.

וזה שאמר בלעם (במדבר כג, י): מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל, 'עפר יעקב' דיקא, כי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מיכה ז): תתן אמת ליעקב. וזהו: מי מנה עפר יעקב, כי העפר כשהוא בבחינת 'יעקב' שמעוררין שרש האמת ששם הכל אחד בחינת עפר, אז עקר הכנעת השקר הוא על-ידי זה דיקא כנ"ל.

וזהו בחינת: מי מנה עפר יעקב, 'מי מנה' דיקא, כי אי אפשר למנות הקדשה והמצוות שהם בחינת אמת המתגלים על-ידי בחינת עפר יעקב, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (תנחומא בלק יב) על מקרא זה: מי מנה עפר וכו' — אין חשבון במצוות שהם מקימין בעפר וכו', כמו שפרש רש"י שם. ולכאורה קשה למה תפס דוקא את המצוות התלויות בעפר, הלא יש הרבה מצוות יותר התלויות בבחמות וחיות וצמחים ושאר דברים. אך על-פי הנ"ל מבאר היטב, כי כל התורה והמצוות הם בחינת אמת, כמו שכתוב (מלאכי ב): תורת אמת. וכלם הם תלויים בבחינת 'עפר יעקב' שהוא בחינת עצם שרש האמת, ששם דיקא נכנע השקר כנ"ל. וזהו 'מי מנה' דיקא, כי הוא מכניע השקר שהוא בבחינת (קהלת א): וחסרון לא יוכל להמנות, כי אין מגין וקצבה להשקר, אבל על-ידי בחינת עפר יעקב שהוא עצם שרש האמת, בחינת למעלה מהמספר, על-ידי זה מכניעין השקר שאין לו מגין, שהוא בבחינת למטה מהמספר וכנ"ל.

וזהו: מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל. ודרשו רבותינו ז"ל (תנחומא שם וברש"י): רביעיותהן של ישראל וכו', דהינו בחינת הטוב היוצא על-ידי זרע הילודים. וכמו שדרשו רבותינו ז"ל (נדה לא.) על פסוק זה, 'שה' יתברך מסתכל מתי תבוא הטפה שהצדיק נולד ממנה. ולכאורה תמוה: מה שניך אצל ה' יתברך שהוא מסתכל מתי תבוא הטפה שהצדיק נולד ממנה, הלא הוא יודע תעלומות ויודע מיד אם הוא טפה של צדיק אם לאו.

אך באמת בכל ההולדות של ישראל אפלו של גדולי הרשעים אי אפשר שלא יהיה נעלם בהם הטוב של הצדיק רק שהוא בהעלם גדול. ולפעמים צריך שיעבר נשמת הצדיק שהוא הטוב דרך כמה וכמה הולדות של רשעים גדולים וסוף כל סוף מתברר הטוב ויוצא הצדיק ברור. כמו שראינו בכמה דורות, בפרט בגשמת דוד שמתחלה יצאה על-ידי מעשה מכער של בנות לזט וכו' וכו'. וכמבאר בכתבי האר"י ז"ל הרבה מזה. וכל זה הוא סוד מה

שכתב אדוננו מורנו ורבינו על פסוק: ה' יספר בכתוב וכו' זה ילד שם וכו', עין שם ובכתבי האר"י ז"ל במקומות שמדבר מזה (ספר הגלגולים פב לקוטי תורה איוב. ועוד), ואז תבין מעט כטפה מן הים מדברי רבינו ז"ל הנ"ל.

ועל-כן ה' יתברך מסתכל תמיד מתי תבוא הטפה של הצדיק, כי בודאי גם בעת שה' יתברך יודע שעדין לא באה הטפה של הצדיק, אף-על-פי-כן הוא צריך להסתכל בודאי על הטפה, אף-על-פי שהיא של רשע, להסתכל בה ולעין בה ולשמרה היטב, כי הוא יודע תעלומות שדיקא מטפה זו ישתלשל הולדת הצדיק, כי אף-על-פי שהיא טפה של רשע, אבל הטוב הנפלא נעלם בה מאד. ועתה אנו יכולין לפרש דברי רבותינו ז"ל כד: מתי תבוא הטפה שהצדיק נולד ממנה, הינו שהצדיק יהיה נולד אחר כמה דורות ממנה. (לא כמו שמבינים על-פי פשוטו שהצדיק יהיה נולד ונתהווה מטפה זו מיד. וגם זה אמת, אבל לפי דברינו הפרוש שהטפה אפלו היא של רשע, רק שהצדיק יהיה נולד ממנה לאחר כמה דורות, ושניהם אמת).

ועל-כן נסמך: 'ומספר את רבע ישראל', ל'מי מנה עפר יעקב', כי כל המקרא מדבר מברור הטוב מהרע, שהוא בחינת התגלות האמת מהשקר, שהוא בחינת מי מנה וכו' ומספר וכו', שכל זה נעשה על-ידי הצדיקים שיכולין לגלות להטוב הכבוש מעלתו וכו' ולהוציאו מהם ולהחזירו אל האמת. וזהו שאמר שם מקדם: הן-עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב, 'לא יתחשב' דיקא שאינם נכנסים בכלל חשבון כשאר האמות, כי הם עצם האמת שהוא למעלה מהחשבון והמספר כנ"ל. וזהו בחינת: הן-עם 'לבדד' ישכן, שהם נכללין בבחינת (דברים לג): בטח בך עין יעקב. שהוא בחינת האמת שהוא תכלית האחדות שהוא בחינת בטח בך. כי האמת הוא לבדו, כי האמת הוא אחד. ועל-כן ובגוים לא יתחשב, כי הם למעלה מהחשבון ששם אחיזת השקר כנ"ל, כי מי מנה עפר יעקב ומספר וכו'. (הלכות סימני בהמה וחיה מהורה – הלכה ד, אותיות כה כו)

והנה ברכת ברוך

(במדבר כג, יא)

בודאי השם יתברך עוסק בתקון העולם תמיד, ובודאי הוא גומר תמיד ויגמר הכל כרצונו. ואפלו מי שהוא רשע ובעל עברות חס ושלום, אף-על-פי-כן אינו עושה להשם יתברך כלל, בבחינת "שחת לו לא", וכמו שכתוב: "אם הטאת מה תפעל לו וכו'", כי השם יתברך מאד עמקו מחשבותיו, ויודע להפך

הכל לכבודו ולרצונו, כי אתה מרום לעולם ה', וכמו שפרש רש"י: לעולם ירד על העליונה. ואף-על-פי-כן ישלם ה' לעשה רעה פרעתו, כי אף-על-פי-כן אסור לנו לעשות שום דבר כנגד התורה, חס ושלום, ומי שפוגם איזה דבר כנגד התורה, הוא פוגם ח"ו בכל העולמות ומחריב ומקלקל הרבה, כמובא בכל הספרים, ואף-על-פי-כן השם יתברך גומר תמיד ויגמר הכל כרצונו. וזה הדבר אי אפשר להבין כלל, כי הוא ענין המבוכה, שהכל נעשה על-ידי השם יתברך לבד, ואף-על-פי-כן הכל תלוי בבחירתו של האדם, שזה אי אפשר להבין בשום אופן כנ"ל. ועל-כן יש כמה דברים שהאדם עושה כנגד רצון השם יתברך, הינו כנגד דרך התורה הקדושה, ואחר-כך על-ידי-זה דיקא גומר השם יתברך כרצונו, ואף-על-פי-כן זה האדם שעשה העברה ענוש יענש כראוי לו, כמו שמצינו בכמה דברים, כמו למשל בפרעה וסנחריב והמן, וכן כל המעיקים ומצרים לישראל, שהכבירו לבם נגד השם יתברך, ואחר-כך נתגדל ונתקדש ונתפרסם שם-שמים על-ידי-זה דיקא, ואף-על-פי-כן אחרית רשעים נכרתה, בבחינת "כי הנה איביה ה' וכו' יאבדו". וכן אצל בלעם, שאף-על-פי שהלך לקלל חס ושלום, אף-על-פי-כן השם יתברך גמר כרצונו, וקבלו ישראל ברכות הרבה על ידו דיקא, ואף-על-פי-כן הוא נענש הרבה לעולם ואחריתו עדי אבד. וכן מתנהג השם יתברך תמיד, וכן הוא בכל אדם, כנגד לעיל. (הלכות סימני בהמה וחיה – הלכה ה, אותיות מ מא לפי אוצר היראה – יראה ועבודה, אות נא)

הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה

(במדבר כג, ב')

וזהו כלל גדול, כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט, אך לפי בחינת הכלי המקבל את האור כך נצטיר האור בתוכו אם הכלי הוא בשלמות אנו נצטיר בבחינת ברכה וכן להפוך וכו', כי אור הפשוט הבא מלעיל הוא בבחינת קמץ וסתים, אך לפי בחינת הכלי המקבלים הוא בבחינת צירי שנצטיר האור לפי בחינת הכלי.

ועל-כן בתיב בבלעם: "הנה ברך לקחתי", בקמץ, "וברך" וכו', בצירי. כי אפלו הלקיחה, שהיא אז בבחינת קמץ וסתים, היא בבחינת ברך, ראיה לזה, כי הוא היה רוצה להצטיר לפי בחינת הכלי שלו, שהיא בחינת קללה ולא היה יכול להשיב וכו'. וזהו בחינת ברך ולא אשיבנה, ומפני שהיה בשעת לקיחה בבחינת 'ברך'. ומפני מה, לפי שהעיד הכתוב עליהם שישאל נקראו שבטי י"ה וכו'. ועקר

שלמות הכלי, שהוא בחינת תפיסת המחין שלו, הוא כפי תקון הבחירה ואז יכול לקבל ולתפס התורה של הצדיק, כי נצטיר אצלו האור לטובה ולברכה על-ידי שלמות הכלי שלו, דהינו תפיסת המחין שלו כפי תקון הבחירה וכו' (לקוטי מוהר"ן א' – סימן ל"ו, עין שם כל זה באר היטב):

וזה שאמר בלעם לבלק: "הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה", שגם הלקיחה היה בבחינת ברך וכו' כנ"ל. וזהו שאמר אחר כך: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל וכו'", ופרש רש"י: אפלו כשהם חוטאים לפניו בעברה אינו מדקדק אחריהם וכו'. הינו כשישראל חוטאים חס ושלום, ואז נתקלקל כליהם על-ידי החטא ואז יהיה האור נצטיר ממילא חס ושלום להפך כנ"ל, אבל ה' יתברך אינו מדקדק עם ישראל ועושה עמהם לפנים משורת הדין וכשנכשלים בעברה חס ושלום, אזי הוא מוריד האור מלמעלה בבחינת ברכה בבחינת 'הנה ברך לקחתי כדי שלא יצטיר האור להפך חס ושלום, על-ידי שנתקלקל כליהם חס ושלום.

וזהו (במדבר כג, כא): "ה' אלקיו עמו וכו'". כי תמיד ה' אלקים עמו ומציר, כביכול, בעצמו האור בבחינת ברכה. וזהו בחינת ה' אלקים, כי ה' הוא בחינת אור פשוט, אלקים הוא בחינת 'ציר', בחינת ציור האור, הינו שה' אלקים עמו, הינו, שפכביכול, הוא בעצמו מציר האור לטובה כדי שלא יצטיר חס ושלום להפך על-ידי קלקול הכלי מחמת שנכשלו באיזה עברה חס ושלום, וזה שאמר אחר-כך: "אל מוציאם ממצרים וכו'". ופרש רש"י שאמר לבלק: אתה אמרת 'עם יצא ממצרים' שיצאו מעצמם, אל מוציאם ממצרים, ה' יתברך הוציאם ולא יצאו מעצמם. הינו שבלק אמר שיצאו מעצמם, דהינו כפי תקון הכלי שלהם היה גאלתם, ועל-כן אפשר לדקדק אחריהם ולמצא בהם איזה פגם כדי להתאחז בהם ולקלקל כליהם כדי שיצטיר האור להפך, אבל באמת לא כך הוא, רק אל מוציאם ממצרים, דהינו שה' יתברך בעצמו הוציאם על-ידי אתערותא דלעלא בלי אתערותא דלתתא, כי לא המתין שיצטיר האור לפי בחינת הכלי שלהם שהיא בחינת אתערותא דלתתא, רק אל מוציאם ממצרים, שהוא בעצמו ציר האור לטובה והוריד האור מלמעלה, בבחינת ברכה כנ"ל, בבחינת 'הנה ברך לקחתי' כנ"ל, ועל-כן אי אפשר לקללם בשום אופן כי אי אפשר לציר האור להפך כנ"ל בבחינת וברך ולא אשיבנה. וזה בחינת אריכות אפים שה' יתברך מאריך אף אולי ישוב.

וזה בחינת מה שהוא יתברך פושט יד לקבל בתשובה והבא לטהר מסיעין לו, הינו כשאדם חוטא

חס ושלום, ואם היה יורד האור כפי הפלי שלו, היה מצטנר האור להפך בבחינת לא זכה וכו', ואם בן איך אפשר לו לשוב, אבל ה' יתברך מלא רחמים ותשובה קדמה לעולם, ותבא לטהר מסייעין לו, הינו שכל אדם כשפא לטהר ולשוב בתשובה אזי ה' יתברך ממשיך עליו האור בבחינת ברכה מלמעלה, ועל ידי זה נטהר מטמאתו וזוכה לשוב, וזהו הסייע דלעילא, כי כשזוכה לשוב מחטאיו זהו בחינת יציאת מצרים בידוע. (הלכות פסח – הלכה ה', אות ד')

לא הביט און ביעקב

(במדבר כג, כא)

דרך השם יתברך – להביט על הטובות שעושים, ואף שנמצא בהם גם כן מה שאינו טוב, אינו מסתכל על זה, כמו שכתוב (במדבר כג): לא הביט און ביעקב; מכל שכן שהאדם אסור לו להביט על חברו לרעה, למצא בו דוקא מה שאינו טוב ולהפיש למצא פגמים בעבודת חברו, רק אדרבא, מחיב להביט רק על הטוב. (לקוטי מוהר"ן ב' – סימן י"ז)

ותרועת מלך בו

(במדבר כג, כה)

שמעתי בשמו על פסוק לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקויו עמו ותרועת מלך בו, אבל שכחתי הענין. אף זאת אני זוכר מה שפרש סוף הפסוק ותרועת מלך בו: ותרועת לשון שבירה, כמו שכתוב: תרועם בשבט ברזל, הינו כשמשברין את הכפירות, אזי מלך בו. הינו שמוציא את המלך יתברך גם בתוך הכפירות עצמן כי גם בהכפירות בעצמן מלבש חיותו יתברך. (שיחות הר"ן, אות ק"ב)

וירא את ישראל שכן לשבטיו

(במדבר כד, ב')

ופרש רש"י: ראה שאין פתחיהן מכוננין זה כנגד זה עלה בלבם שלא לקללם, כי בלעם רצה להכניס בהם עין רעה חס ושלום, כי בלעם כנגד תקון התפלה דקדשה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק "ויאמר מואב אל זקני מדן". מנהיגם של אלו במדן נתגדל וכו'. אמרו: אין כחו אלא בפה, אף אנו נבוא עליהם באדם שכחו בפה, כי ראה שהצלת ישראל רק על ידי תפלה שכל תקונה על ידי אמת, ורצה להביא את בלעם שכל כחו להפך הוא בפה, שהיה מסתכל תמיד בעין רעה על כל אחד למצא בו מום וחסרון והיה גומר בפיו הטמא לרעה עד שהיה לו כח לקלל ולהזיק חס

ושלום, אבל כשראה שאין פתחי ישראל מכוננין זה כנגד זה, עלה בלבם שלא לקללם, כי זה ידוע שעקר אחיות הסטרא אחרא, שהוא מחלקת דסטרא אחרא, הוא ממחלקת שבין ישראל בעצמן, כשיש חס ושלום ביניהם מחלקת, ומסתכל כל אחד על חברו לרעה מחמת האמת שלו, כי כפי דעתו אין טוב בעיניו האמת של חברו, שעל ידי זה כל רבוי המחלקת שבעולם, ומשם אחיות הסטרא אחרא להכניס עין רעה ולהזיק, חס ושלום. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל לעשות חלון או פתח כנגד חלוננו או פתחו של חברו, כי האמת הפשוט של רב בני אדם אינו ברור ונדן עדין כל כך עד שיהיה מאיר בעצמו, רק שהוא בבחינת חלון ופתח שדרך שם נכנס האור; אבל אסור להסתכל על ידי החלון שלו, שהוא בחינת האמת שלו, בהחלון של חברו, שהוא בחינת האמת של חברו, כי יכולין לבוא על ידי זה מחלקת, שמשם כל ההזקות שבעולם רחמנא לצלן.

ועל כן על ידי שראה שאין פתחיהן מכוננים זה כנגד זה ואין מסתכל כל אחד בהאמת של חברו ואין לו עין רעה בחברו, על ידי זה לא היה לו כח לקללם, כי נתבטל אחיותו. ועל כן נתהפך לברכה ואמר: "מה טבו אהליך יעקב משפנתיד ישראל". ופרש רש"י שם: על שראה שאין פתחיהן מכוננים וכנ"ל. וזהו שפרש רש"י שם: דבר אחר מה טבו אהליך, אהל שילה וכו' ובית עולמים שהם בחינת בית התפלה, כמו שכתוב: "כי ביתי בית תפלה יקרא וכו'". כי הכל אחד, כי על ידי שאין פתחיהן מכוננים ואין פוגמים באמת, על ידי זה יכולים להתפלל, שזהו קדשת אהלים ומשפנות של ישראל. ועקר הוא קדשת הבית המקדש ששם מתקבצים כל השנים עשר שבטים, כל השתים עשרה נסחאות התפלה, כי דרך שם מעלה הצדיק שהוא בחינת אבן טוב את כל התפלות של ישראל שהם בבחינת חלון על ידי נקדת האמת שמוציא בהתפלה של כל אחד, שכל זה הפך הקלקול הבא על ידי שמסתכל אחד בחברו שהוא בחינת פתח נגד פתח. ועל כן שני הפרושים אחד ותלויים זה בזה, שעל ידי שאין פתחיהן מכוננים ואין פוגמין בהאמת שהוא תקון התפלה, שזהו בחינת מה טבו אהליך יעקב, שהם הדירות והבתים של ישראל, על ידי זה בעצמו מה טבו אהליך ומשפנותיד, שהם בחינת בתי כנסיות ובתי מדרשות של ישראל. ועקרום הבית המקדש, שהם בתי התפלה של ישראל שתקונם על ידי האמת. (הלכות נזקי שכנים – הלכה ה', אותיות ב' ג' לפי אוצר היראה – מחלוקת, אות מו; ועיין אמת, אות סא)

מה טובו אהליך יעקב

(במדבר כד, ה')

התורה היא דרך כבושה, שעל ידה יכול להתקרב אפלו הפחות שבפחותים ממקום שהוא שם להשם יתברך, ועל-ידי שאנו מקשרין על-ידי התורה הקדושה באחדותו יתברך תמיד, על ידי זה אין כח להקללה לחול על ישראל חסד ושלום בשום אופן וכמבאר בפנים. וזה שאמר בלעם כשרצה לקלל ולא יכול אז, אמר מה טובו אהליך יעקב אהליך דיקא, שעוסקין בהם בתורה, שעל ידי זה ישראל מקשרין בו יתברך תמיד, שעל-ידי זה נתהפך גם הקללה לברכה. וזה שאמר שם: כנחלים נטיו ודרשו רבותינו זכרונם לברכה: מה נחלים מעלין את האדם מטמאה לטהרה אף דברי תורה בן, כי התורה מעלה את האדם אפלו מעמקי הטמאה חסד ושלום ומטהרת אותו ומקרבת אותו להשם יתברך. וזה כנגות עלי נהר, הינו רמז הגן שהוא אצל הנהר שמי הנהר משקין אותו תמיד ואינם נפסקין ממנו לעולם. כמו בן ישראל הקדושים הם קרובים אליו ומקשרים בו יתברך תמיד על-ידי התורה, והחיות דקדשה נמשך להם בתמידות ממנו יתברך על-ידי התורה הקדושה. (הלכות חכירות וקבלנות – הלכה ב, אות י"ב לפי אוצר היראה – תלמוד תורה, אות ק"ג)

מה טובו אהליך יעקב וכו'

כנחלים נטיו

(במדבר כד, ה')

וזה מה טובו אהליך יעקב משכנתיה ישראל שהם הבתי כנסיות ובתי מדרשות שהם בחינת המשכן ובית המקדש, שראה בלעם שעקר כח ישראל בכל הגליות בפרט הגלות האחרון הארץ הזה הוא על ידם. כי בלעם ברך את ישראל שלשה פעמים כנגד השלשה בנינים של בתי מקדשנו.

כי בלק ובלעם היו קוסמים ומכשפים גדולים וראו גדל התרבות שיהיה לישראל מחמת התגברות הסטרא אחרא להחטיאם בכל פעם, ועל-כן רצו לעקר את ישראל לנמרי חס ושלום. אבל ה' לא עזבנו בידם והפך הקללה לברכה. ועל-כן כשראה בלק שברכם ברכה הראשונה עדין לא שב מדעתו הרעה, מחמת שצפה שבית הראשון שהוא בחינת ברכה הראשונה של בלעם סופו לחרב, על-כן סבר שיתגבר עוד אולי תחול הקללה חס ושלום.

וכמו שבאמת חשבו נבוכדנצר וטיטוס וכל הרשעים המחריבים, שמאחר שרואים שיש להם כח להחריב את הבית המקדש על-כן הם אומרים: לכו

ונבחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד (תהלים פג, ה). וכן בפעם השני שהוסיף בלעם לברכם חזר והתחזק ברשעתו להוליכו למקום אחר אולי תחול הקללה חס ושלום משם, מחמת שראה שגם הבית השני יהיה נחרב. ובפרט ששם אל המדבר פניו אל חטא העגל כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וגם בעצם רשעתו ראה שאי אפשר להשיג קץ האחרון כי הוא נעלם מאד מאד כי לביה לפומיה לא גלי, על-כן סבר שעתה בפעם השלישית תחול הקללה חס ושלום.

אבל ה' יתברך בעצם רחמיו מאד כאשר עקם את פיו עד שהכרח לברכם, פתח תקף בתחלת הברכה מה טובו אהליך יעקב משכנתיה ישראל, שהוא מה שכתבנו לעיל שבכח האהלים הקדושים והמשכנות של יעקב וישראל שהם הבתי כנסיות ובתי מדרשות של הצדיקי אמת שהם בחינת מקדש מעט, על-ידי זה לא יוכל לבלע את ישראל חס ושלום, כי על-ידי זה יתגברו עליו בכח הצדיקים האמתיים שבכל דור.

וזהו (במדבר פד) כנחלים נטיו, ודרשו רבותינו ז"ל מה נחלים מעלין את האדם מטמאה לטהרה אף הבתי מדרשות מעלין מטמאה לטהרה. וזהו כנגות עלי נהר, זה בחינת מה שעקר תקון הבית המדרש שהוא בחינת מקדש מעט, הוא מה ששם מתקבצין כל הנקודות טובות וכל התעוררות טוב של כל אחד אפלו של הגרוע שבגרועים. כי בתוך הכלל הכל מצטרף יחד ונחשב אצלו יתברך, כי הן אל כפיר לא ימאס (איוב ח, כ) עד שנחשב לאתערותא דלתתא שעל-ידי זה עקר התקון. כי ה' יתברך מצפה לזה מאד, ותכף מתעורר אתערותא דלעלא לסייעם וכו', כי שם בבית המדרש בחינת הבית המקדש מתועד ומתיחד ביחוד שלם ונפלא אתערותא דלתתא עם אתערותא דלעלא.

וזה בחינת כנגות עלי נהר, הינו כמו גן שצומחים בו פרות כשהוא אצל הנהר שתכף כשזורעין בו נמשך עליו מימי הנהר להשקותו ולהצמיחו מהרה, מה שאין כן שארי גנות כשזורעין אותן שצריכין להמתין עד ישרוף ה' משמים להוריד עליהם גשמי ברכה להצמיחם. כמו בן ממש הם הבתי כנסיות ובתי מדרשות של ישראל שכל התפלות והתורות והעבודות שעושים בהתקשרות הקבוץ הקדוש שבבתי כנסיות ובתי מדרשות, נמשך עליהם מיד מהנהר היצא מעדן להשקות את הגן להצמיחם ולגדל פרותיהם מהרה, כי בחינת האתערותא דלעלא יורד עליהם מיד בזכות הקבוץ הקדוש שמתקבצים אל הצדיק האמת.

כי היחוד וההתעודות של האתערותא דלתתא

הוא ממש כמו צמיחת פרות הגנה. בי אף-על-פי שה' יתברך בורא ומקים הכל, בי הוא בורא פרי העץ ופרי האדמה וכל מיני צמחים שבעולם, אף-על-פי-כן ברא העולם בהנהגה פזאת שההכרח שהאדם יחפש ויזרע הארץ והגנה, ואחר כך הוא מוריד עליהם גשם מן השמים, ועל-ידי זאת דיקא צומחים הפרות וכל הצמחים. וכל זה הוא מחמת שכל מה שבעולם הכל נברא בשביל האדם הבעל בחירה, שעקר גדלתו הוא מחמת בחינת אתערותא דלתתא שתלוי בהאדם הבעל בחירה דיקא ששבשילו נברא הכל.

ועל-כן כל הדברים שבעולם הכל צריכין אל האדם שיעסק בתקונם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק אשר ברא אלקים לעשות וכו' (כמובא בדברינו מזה במקום אחר). וכמו שבענין הצמחים של הגנות לפעמים אף-על-פי שזרעין אינם צומחים או שמתעבב צמיחתם מחמת עכוב הגשמים, אבל כשה' יתברך נותן הגשם בעתו הם צומחים מיד. כמו כן הוא בענין האתערותא דלתתא ואתערותא דלעלא לפעמים כשאין האתערותא דלתתא פראוי מתעבב השפעת האור העליון לסייעו פראוי שהוא בחינת אתערותא דלעלא, ואזי אם אינו חזק בדעתו פראוי יכול לפל על-ידי זה חס ושלום, ולפעמים יורד עליו בחינת האתערותא דלעלא מיד.

אבל בכח הצדיקים האמתיים על-ידי שגבולין בהקבוצת הקדוש של הבית המדרש שלהם, אזי מתחזק תמיד בכל מה שעובר עליו בכח הסיוע דלעלא, שהוא בחינת אתערותא דלעלא שיורד עליו מיד בבחינת פגנת עלי נהר שאינם צריכים להמתין על גשמים, כי הנהר סמוך אליהם מיד. כמו כן שם באהלים ומשכנות יעקב וישראל סמוך וקרוב מאד האתערותא דלעלא לבחינת האתערותא דלתתא לסייעו בכל עז להתחזק תמיד. (לקוטי הלכות – הלכות תפילת מנחה ז' – אות צ')

מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל

(במדבר כד, ה')

וזהו בחינת קדשת הבתי כנסיות ובתי מדרשות. שהם בחינת מקדש מעט, בי עקר התקון על-ידי עסק התורה של הצדיקי אמת שיכולין על-ידי למודם לעורר ולהאיר שרשי נשמות שבתורה (כמובא בלקוטי מוהר"ן א' – סימן י"ד, עיין שם). וקדשה זאת צריך כל אדם להמשיך על עצמו על-ידי שיחבר עצמו להיראים המקשרים בהצדיקי אמת בבחינת (תהלים קיט, סג) חבר אני לכל אשר יראוך כי

בנדאי איש אחד לבדו קשה לו לזכות להמשיך על עצמו הארה הנ"ל. אבל בשמתחברים רבים יחד ובונין בית המדרש לעסק בו בתורה וכוונתם אל האמת לאמתו להכליל על-ידי עסקם בתורה ותפלה בצדיקי אמת שיש להם כח להאיר ולעורר כל נשמות ישראל, בנדאי הן אל כביר לא ימאס (איוב לו, ה), כי זכותא דרבים עדיף (ברכות ח.). גם מחמת שהם רבים וכל אחד יש לו שרש בתורה על-ידי זה נתעוררים ומאירים הרבה אותיות התורה ומאירים זה לזה. ועל-כן רגיל בדברי רבותינו ז"ל לקרא שם הבית המדרש על שם הצדיק והרבי של התלמידים שלומדים שם כמו שפצינו בכמה מקומות שאמרו (ברכות ט.) בבית מדרשו של רבי. ובבית מדרשו של רבי פלוני. וכמו שדרשו על פסוק (בראשית כה, כב): ותלך לדרש את ה'. שהלכה לדרש בבית מדרשו של שם ועבר. כי עקר שלמות הבית המדרש כשנקרא על שם צדיקי אמת שיכולים לעורר שרשי נשמות ישראל על-ידי תורתם וכנ"ל.

וזה מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל שמדבר בשבח בתי כנסיות ובתי מדרשות. וזהו בנחלים נטויו וכו', כי הם מטהרין את האדם כמו נחל נובע, כי הם בחינת נהר שאינו פוסק וכמעין המתגבר שעומדין תמיד כנגד הבגדים הצואים לטהר מפלם אף אם מתגברין בכל פעם כמו שמתגברין, כי התורה שהיא בחינת נחל נובע וכו' בחינת מקור מים חיים מתגבר עליהם תמיד ומטהרת מהם. שזהו מעלת הבית הכנסת ובית המדרש שמחמת שיש מקום קבוע לתורה ותפלה על-ידי זה סוף כל סוף נטהר מהם, כי אדם יחידי יכולין להפיל חס ושלום על-ידי התגברותם. אבל כשיש בית המדרש קבוע כל מי שהוא בכלל אנשי הבית המדרש הקדוש ואינו מפריד עצמו מהם לנמרי חס ושלום, בנדאי יתגבר קדשת הבית המדרש שכלול מעסק התורה של רבים שיש להם כח ביותר להמשיך עליהם הארה משרשי נשמותיהם הנמשכים על-ידי הצדיקי אמת שנקרא הבית המדרש על שמו, שעל-ידי זה יזכה גם הוא לשאר על עמדו עד שיהיה נטהר בכללם מפל הבגדים הצואים ויזכה לבגדים נקיים:

וזה שפירח דוד המלך עליו השלום כל כך למצא מקום לה, כמו שכתוב (תהלים קלב, ד): אם אתן שנת לעיני וכו'. עד אמצא מקום לה, כי צריך שיהיה מקום קבוע להקדשה שזהו בחינת גדל מעלת קדשת הבית המקדש כדי שלא תוכל הסטרא אחרא להפיל את האדם, כי מאחר שגשאר מקום קבוע שהוא הבית המקדש ששם שרש התורה לעולם תתגבר קדשתה עליהם. אבל בעוונותינו הרבים התגברה

הספרא אחרא על זה בעצמה והחריבה הבית המקדש. ועתה נחמתנו על ידי הבתי כנסיות ובתי מדרשות, כמו שכתוב (יחזקאל יא, טז): כי הפיצותים בגוים וכו'. ואהי להם למקדש מעט. כי בכל בית הכנסת ובית המדרש נמשך קדשת הבית המקדש שקדשתה נשאר קימת אפלו לאחר החרבון, כי מקום הבית המקדש שבבר מצא דוד על ידי יגיעתו כבר נשאר קיים לעולם. ומשם נמשך הקדשה לכל הבתי כנסיות ובתי מדרשות שהם מקדש מעט, כי על ידי קביעת הקדשה של הבתי כנסיות ובתי מדרשות, על ידי זה נטהרין ישראל, כי קדשתם הקבוע יעלה על כל התנברות המונעים שנמשכין מהבגדים הצואים אף על פי שמתעוררים בכל פעם ביותר ומשתפחים ומתפשטים מאד מאד, בפרט בדורות הללו כאשר יודע כל אחד בנפשו. כי קביעת הקדשה של הבתי כנסיות ובתי מדרשות עולה על כלם ומטהרת מכלם בנחלים המטהרים בבחינת בנחלים נטוי, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (ברכות טז): מה נחלים מטהרין את האדם, אף בתי כנסיות ובתי מדרשות מטהרין וכו'. (הלכות בציעת הפת - הלכה ה', אות יז)

לכה אי עצד

(במדבר כד, יד)

ואף על פי כן עמד בלק ברשעו ולא שב מדרךו עד שיעז לבלק להכשילם בזנות ועל ידי זה יפל מהם, כי אמר לו אלהיהם של אלו שונא זמה הוא וכו' (סנהדרין קו). והדבר תמוה מאד, אם כן, אם ה' יתברך שונא זמה, ועל ידי זה יפלו מישראל חס ושלום, אם כן בלק ובנותיו והוא בעצמו בודאי יפלו על ידי זה מפלה שאין לה תקומה, מאחר שהם גרמו כל זאת וטמאו את עצמן ואת ישראל בזה? וגם מהו הלשון אלהיהם של אלו, וכי היה טפוש ואמר שיש לישראל אלוה מיוחד ולהם אחר?

אך, כי טעה ואמר שאיך שהאדם רוצה להמשיך רצון אלקותו יתברך בן יכול להמשיך, על כן אמר שישאל שמקרבין עצמן לרצונו יתברך על פי דעת משה רבנו שהיה קדוש ופרוש מאד, והזהיר לכל ישראל על הזנות מאד, על כן כשהם פוגמים בזנות חס ושלום בודאי תכף יפלו. אבל הוא וסיעתו שטמאו את עצמם כל כך, הם ממשיכין רצונו על ידי טמאה זאת דיקא. וכמו שראו כמה פעמים שפעלו פעלות על ידי זה המא זאת, על כן אמרו שלהם לא יזיק הזנות רק לישראל שממשיכין הרצון דרך הקדשה דיקא, ועל כן אמר אלקיהם של אלו שונא זמה, ישל אלו דיקא, שהם ישראל שהמשיכו אלקותו עליהם בדרך זה של קדשת משה, הוא שונא

זמה ששונא אותם מחמת חטא נאוף. אבל השנאה הזאת הוא רק לאלו, ולא לטמאים כמותו, כי בזה טעה בכפירותיו שסבר מה שרואין בכל פעם שברוך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו ומצליחין בידו מלמעלה שיגמר חפצו הן לטובה הן לרעה, סבר שחס ושלום ה' יתברך בטל רצונו לגמרי ומסר ביד האדם הכל וכרצונו יוכל להמשיך הכל, רק שמי שממשיך דרך הקדשה, אליו דיקא יזיק הזמה. אבל אליו וסיעתו שהמשיכו כמה פעמים הפחות מלמעלה דרך הספרא אחרא על ידי זהמת הזמה דיקא כנ"ל, אליהם לא יזיק הזמה כלל, אדרבא, כל בחס על ידי זה חס ושלום.

אבל איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת בפרח רשעים כמו עשב וכו' להשמידם עדי עד וכו', כי מה שה' יתברך נותן להם כח בזה הוא רק לפי שעה בשביל הבחירה, ובודאי הם מחיבים להסתכל על האמת לאמתו, ואז היו מבינים שבודאי אין זה רצון ה' יתברך להרבות זמה חס ושלום. וכמו שראו כבר מדור המבול וכו' מה שנקם בהם ה' יתברך בשביל זה, רק הוא רצה לילך אחר תאוותיו ושרירות לבו, על כן נתן לו ה' יתברך כח בזה שיוכל להמשיך הפחות כרצונו לפי שעה בשביל הבחירה, אבל לסוף גבי דיליה. כי פריחתם הוא רק כמו עשב להשמידם אחר כך על ידי זה עדי עד. כמו שראינו שאחר כך נפלו כלם בלק ובנות מדין ובלעם בעצמן מפלה שאין לה תקומה, כי נהרגו כלם בחרב על ידי פינתם וישראל, כי אתה מרום לעולם ה'. (הלכות ברכת השחר - הלכה ה', אות פ"ב)

ויודע דעת עליון

(במדבר כד, טז)

הכלל כי באמת פנימיות הלב של כל אחד ואחד יודע היטב שאין שום תכלית מזה העולם ותאוותיו והבליו בידוע לכל וכמבאר לעיל מזה. ובפרט לב של איש הישראלי שהוא מוצר אברהם יצחק ויעקב שהיו עקר נדיבי לב וכו' כנ"ל ונפשותינו משרשת מהם, על כן לב של כל איש ישראלי בפנימיותו בודאי הוא בוער תמיד לה' יתברך ולתורתו הקדושה באמת. אך אף על פי כן מגדל כח הבחירה כי את זה לעמת זה עשה אלקים, על ידי זה מתגבר בכל פעם השטן והיצר הרע והמחשבות רעות נגד הטוב שבאדם ורוצה להטרידו חס ושלום משני עולמות על ידי תאוותיו והבליו וכו'. וכל מה שחותר ומתגבר כנגדו הוא מתגבר יותר. על כן הוא מלחמה גדולה וארקה מאד. אבל אף על פי כן בודאי הנה האדם מתגבר על הרע. אך המניעה הגדולה ביותר הם בני אדם החולקים על האמת

דור ודור ה' יתברך ישמר מעתה. ומהם היו כל
החרבנות והגלויות והצרות מיום מתן תורה עד היום
הזה עד ישקוף ה' וירחם ויתקן כל זאת. (לקוטי
הלכות - הלכות ברכת השחר ה', אות צ"ב)

וידע דעת עליון

(במדבר כד, זט)

איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת, כמו
שכתוב: "והנפי לב ישימו אף לא ישועו כי אסרם",
כמו שמצינו בבלעם הרשע שהתפאר: "וידע דעת
עליון" (במדבר כד). וכשעמד הפלאך לפניו, בפרט
כשעמד במקום צר אשר אין דרך לנמות זמין
ושמאל, עד שהכרחו האתון לרביץ תחתיו, הרה
אפו והכה את האתון ולא שת אל לבו להבין רמזי ה'
יתברך, שכונתו יתברך כדי שישוב מדרכו הרעה,
שחפץ לקלל את ישראל ולעקר את עצמו משני
עולמות על-ידי זה. ומאחר שראה ה' יתברך תקף
רשעותו בל-כף, על-כן אמר לו: "לך עם האנשים",
כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, וכמו
שפרש רש"י שם על פסוק זה, "כי ישרים דרכי ה'
וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם", אבל בני
ישראל הכשרים כל מה שדוחקים אותם יותר הם
ושלום, הם בורחים בכל פעם ביותר לה' יתברך,
בבחינת (שמות יד): ופרעה הקריב - שהקריב את
ישראל לאביהם שבשמים (מדרש רבה בשלח
פרשה כא). (הלכות יין נסך - הלכה ד, אות כד)

וירד מיעקב והאביד שריד מעיר

(במדבר כד, יט)

עתה, בעונותינו הרבים, בגלות האחרון הזה
שנמשך משנאת הנם ומחלקת שהיה בבית שני, כמו
שאמרו רבותינו ז"ל (יומא ט:), וכן על-ידי המחלקת
שעל הצדיקי אמת בכל דור, עד שגשגה האמת
ארצה, וכל השקרנים והרשעים מתגברים על-ידי
התלמידי חכמים הרחוקים מנקדת האמת ולמודם
שלא לשמה וכו', על הגלות הזה נאמר: ותירד
פלאים, בבחינת והיה כאשר תריד וכו'.
ועתה כל תקותנו, שיתקן הכל בשלמות על-ידי
משיח צדקנו, שיבוא במהרה בימינו, שיוכל לירד
לעמק הירידה והנפילה של הדבור של הלכות
התורה שנפלו עתה למטה למטה מאד, עד
שמדברים חרופים וגדופים וליצנות על צדיקי וכשרי
אמת, שלא היה בזאת מעולם, והוא יכול לירד גם
לשם, ולהעלות הדבורים משם ולבררם בחכמתו
הנפלאה, ולעשות מהם הלכות, וליחד יחודים
נפלאים על-ידי זה, ועל-ידי זה יתקן הכל (כמובא

וכמו שאמר אדוננו מורנו ורבינו ז"ל שבני אדם הם
מונעים גדולים ביותר מהיצר הרע וכו' במבאר מזה
בספר ספורי מעשיות (שיחות הר"ן סימן פ פא) עין
שם.

וכל זה הוא בבחינת בלעם ובלק שהם בבחינת מצח
הנחש וחיות רעות שיונקים מזקני הדור שאין בהם
שלמות (ועיי' בלקוטי מוהר"ן ב' - סימן ד'). כי בלעם
הוא עקר החולק הראשון שעמד כנגד קדשת
ישראל. כי גם בגלות מצרים היה הוא מיועצי פרעה
שיעצו למרר חייהם בגלות וכו' כמו שאמרו רבותינו
ז"ל (ילקוט שמעוני קמח). כי בלעם בבחינת עמלק
ובחינת לבן הארמי, שכלם הם מחכמי בני קדם
שנתנו על-ידי תאוותיהם הרעות לדעות זרות מאד
והתגברו ברצונם הטמא מאד עד שקבלו על-ידי
זהמתם ותועבותם הרעות כמה השבעות וכשפים
שמהם נמשכו כל דרכי העבודות זרות של דורות
הקודמים, וקבלו כל יסודות חכמי הטבע שאז היו
בלולים יחד. ובכלם לא היה טמא וחכם להרע ויודע
נסתרות כמו בלעם הרשע. אבל כל ידיעתו
בנפלאות ונסתרות הכל הפך בדעתו להרע מחמת
רבויה והמת תאוותיו הרעות. והעקר בתאות נאוף
כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין קו), שהוא רע
הכולל. ועל-ידי זה היה לו גם רוח גבוה ועין רעה וכו'
שהם בבחינת קנאה ותאוה וכבוד וכו'. ולא די לו בכל
זה שנתעה כל כך וטמא את עצמו כל כך. עוד הסית
והדיח אותו יצרו הרע והטמא עד שעמד תמיד נגד
ישראל הקדושים והתקנא בהם מאד, וממנו
משתלשלים כל צרות וגלות ישראל מאז עד עתה
שאנו בדור הזה בגלות הארץ והמר הזה.

כי עקר אריכת הגלות שהוא מחמת עבוב
התשובה כמו שכתוב בזהר הקדוש ולית מלתא דא
תליא אלא בתיובתא וכו', עקר העבוב הוא על-ידי
החולקים על נקדת האמת בכמה וכמה בבחינת,
שהם בבחינת זקני הדור שאין בהם שלמות שהם
בבחינת אנשים כשרים קצת, ומהם כמה מנהיגים
וראשים וכו'. אבל אין בהם שלמות ואינם מסתכלים
על עצמם כל אחד ואחד בעין האמת היכן הוא
עומד. ואינו דורש ואינו מחפש תקון לנפשו מה
שיודע בעצמו מה שפגם וקלקל. אף גם הוא רוצה
להתחכם ולומר חכמות וסברות שקר בדרכי עבודת
ה', וחולק על נקדת האמת, על דרכי התמימים
והישרים ההולכים בתורת ה' בתמימות כפי מה
שקבלו מצדיקי הדור האמתיים. ומאלו זקני הדור
שאין בהם שלמות יונק בבחינת מצח הנחש וחיות
רעות שהם חכמי הטבע וכו' וכו', ועל-ידי כל אלו
הדעות רעות הוא עקר העבוב מן התשובה, וכמבאר
מזה הרבה בדברינו במקום אחר. ודבר זה נוהג בכל

בלקוטי מוהר"ן א' – סימן י"ב).

וזה שאמר בלעם בשהתנבא על הקץ האחרון (במדבר כד): "וישראל עשה חיל", ותרגומו: וישראל יצא בנכסין, הינו עצם העשירות שיהיה לישראל על-ידי (שם, יט) "וירד מעקב והאביד שריד מעיר" וכו', "וירד דיקא, שמישיח יהיה רודה ומושל בכל, על-ידי בחינת 'וירד' דיקא, שיוכל לירד לעמק הירידה, להעלות משם ההלכות, שזהו בחינת (תהלים עב, ח) "וירד מים עד ים" וכו', שיוכל לירד לעמקי ימים ותהומות, להעלות משם כל ההלכות וכל הניצוצות שנפלו למקום שנפלו על-ידי פגם הברית, כי זה תלוי בזה, והוא יעלה ויברר הכל, ועל-כן משיח לא יעסק בשום מלחמה בחרב, כי אם בפה לבד, כמו שכתוב בסימן ב', שכל כלי זינא של משיח וכל המלחמות שיכבש, הכל בתפלה לבד, וכמו שכתוב: "לא ישאו גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה", שיבטל המלחמות והחרב אפלו מבין האמות, וכל זה על-ידי שיעלה כל ההלכות ממקום שנפלו וכו', כמו שכתוב שם באותו ענין שמתחיל (ישעיה ב) "והיה באחרית הימים, נכון יהיה הר בית ה' וכו' ויורנו מדרךיו וכו', כי מציון תצא תורה וכו' ושפט בין הגוים וכו', וכתתו חרבותם לאתים" וכו'; הינו שכל התקון על-ידי הבית המקדש, שמשם תצא תורה ודבר ה' זו הלכה ברורה, שיעלה ויברר כל ההלכות ממקום שנפלו בתכלית הזכור והשלמות, ולא יהיה עוד מחלקת והתנגדות כלל, ויהיה שלום מפלא בעולם, ועל-ידי זה יתקן הכל. (הלכות ראשית הגז – הלכה ה', אות י"א)

מבלבלו בבחינת רבוי אור. וגם בזה יש פמה בחינות וכו'.

וכל זה מעשה המן עמלק שכלול מכל רע. כי הוא בבחינת וכל יצר מחשבות לבו רק רע' כל' היום' סופי תבות עמלק, בבחינת (במדבר כד, כ) ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד, שמתגבר מראשית ועד אחרית, והכל לרעתו כי על-ידי זה דיקא יהיה נמחה ונאבד לעד, בחינת עדי אבד בחינת (קהלת ה, ט) עת אשר שלט וכו' לרע לו. ותכף בשרואה שהאדם רוצה לנתק מחשבתו מרע לטוב, מבלבלו. וזה בחינת כל מלחמת הצדיק עם עמלק בשביל החלושי פח שבישראל. (הלכות תפילת מנחה – הלכה ז', אות יט)

ראשית גוים עמלק

ואחריתו עדי אבד

(במדבר כד, כ)

מי שמסתכל על השרש והתכלית, שהוא עצם האמת, שהוא הבורא יתברך שברא הכל יש מאין, ואליו הם שבים ללכת, לחזר ולהכלל בו בסופם בעת חדוש העולם מי שמסתכל על זה, בודאי אין לשום שקר אחיזה בו, ומכל מיני רע וטמאה ושקר יכול לחזר להאמת ולהקדשה שהוא השם יתברך, מאחר שבכל מקום שהוא שם יודע שהכל מהשם יתברך ושהשם יתברך נמצא בכל מקום תמיד, בבחינת "אם אסק שמים וכו' ואציעה שאול וכו', גם חשך לא יחשיך ממך". ועל-כן מי שמאמין בזה תמיד, בודאי אין שום חשך ושקר ורע וטמאה בעולם שיוכל להרחיקו מהשם יתברך ותורתו וצדיקיו האמתיים, שהם הכל אחד, עצם האמת; וכל מה שמרבה הפעל-דבר בשקריו ורמאיותיו להרחיקו מהאמת, יתקרב אל האמת יותר ויותר על-ידי זה דיקא, בבחינת 'ירידה תכלית העליה, כי שרש אחיות השקר הוא מבחינת הראשית והתכלית של כל הדברים, ששם הכל נכלל באחד: כסף וזהב, בדיל ועפרת, שזה בחינת עפר, בחינת "הכל היה מן העפר וכו'". ועל-כן יכול השקר להתגבר על-ידי זה להחליף ולשנות ולומר על כסף שהוא זהב וכו', ועל-ידי זה בעצמו עקר הכנעתו ובטולו של השקר, כי על-ידי שישאל מסתכלין בכל דבר רק על הראשית והתכלית שהוא השם יתברך, שהוא ראשית ותכלית הכל, והוא יתברך עצם האמת, על-ידי זה נופל השקר ונמחה ונתבטל מן העולם.

וזה בחינת (במדבר כד): ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד, כי עמלק שהוא זהמת הנחש עצם השקר יונק מבחינת ראשית ששם הכל אחד,

ראשית גוים עמלק

ואחריתו עדי אבד

(במדבר כד, כ)

בכל עת ורגע שמתעורר הפעל בחירה איזה נקדה בעלמא לשוב למקורו וכו', נתעורר תכף בנגדו היצר הרע שהוא מהסינים ומבלבלו ומונעו בכמה מיני בלבולים שונים, בבחינת (תהלים קז, כו) יעלו שמים ירדו תהומות, שהם בחינת רבוי אור שמסיתו להתלהב יותר מדאי בלי צמצום הראוי לו, ומכל שכן וכל שכן בשמסיתו להסתכל במה דלית ליה רשו בחינת מה למעלה מה למטה וכו', שזה גם-כן בחינת המחקרים וכו'. ובתוך כך מסיתו בגשמיות בהרהורים רעים מגשמים ומוזמים מאד וכו'. ומחמת שהנקדות טובות שבלבו אי אפשר לכבותם בבחינת (שיר השירים ה, ז) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו', על-כן מתעורר בלבו בכל פעם הרהורי תשובה ותכף שרוצה לשוב

שמשם השתלשלות אחיזתו להפוך כל הדברים מזה לזה וכו' כנ"ל. ועל-ידי זה בעצמו ואחרינו עדי אבד, כי על-ידי זה בעצמו הכנעתו ומפלתו. (הלכות סימני בהמה וחיה טהורה – הלכה ד', אות כ"ה לפי אוצר היראה – התחזקות, אות נ"ה)

ראשית גוים עמלק

(במדבר כד, כ')

כָּבֵד מְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה ב' (לקוטי מוהר"ן א') שֶׁהַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת הַבְּכוֹר שְׁנוּמָל פִּי שְׁנַיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת סְדוּר שֶׁבָחוּ יִתְבָּרַךְ וּשְׁאַלְתָּ צְרִכֵינוּ וְכוּ' עֵינַי שָׁם וְכִבֵּר בְּאַרְנֵנוּ הֶעֱנִינוּ שֶׁעָקַר הַהֲתַחֲזָקוֹת בְּתַפְלָה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הוֹלְדֵת הַבְּכוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהוֹלְדָה וְהַפְעֵלָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהָאָדָם פּוֹעֵל בְּתַפְלָתוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם רוֹאֵה שֶׁכִּבֵּר פֶּעַל אֵיזָה דָּבָר בְּתַפְלָתוֹ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הוֹלְדֵת הַבְּכוֹר כְּנִ"ל עַל-יְדֵי זֶה הוּא מִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה לְהִלֵּךְ יוֹתֵר כִּי נִתְחַזַּק אֲמוּנָתוֹ וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל הַשְּׁפַע עַל-יְדֵי שְׂרוּאָה שֶׁכִּבֵּר פֶּעַל אֵיזָה דָּבָר בְּתַפְלָתוֹ וּבִשְׂבִיל זֶה הַתּוֹרָה הוּא בְּבְחִינַת בְּכוֹר עֵינַי שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל כִּי הַתְּנָלוֹת עֲבוֹדַת הַתּוֹרָה גָּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם כִּי אֵין אֲמוּנָתֵנוּ אֵלָּא בָּפֶה. וְלַעֲתִיד בַּעַת הַגְּאֻלָּה כִּשְׂרָאוֹ כָּל הָעוֹלָם אֵת גְּדֹל וְרֵבּוּי הַפְּעֻלוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת שֶׁפָּעֲלָנוּ עַל-יְדֵי תַפְלוּתֵנוּ בְּכָל יְמֵי הַגְּלוּת אִזּוֹ יִתְחַזְּקוּ כָּלֵם בְּתַפְלָה מִחֲמַת שֶׁהַכֵּל יֵרָאוּ אִזּוֹ מַעֲלַת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי גְדֻלַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּל גְּדֻלָּתָם וְכוּ' עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב כִּי אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֵל כָּל הָעַמִּים שֶׁפֶה בְּרוּרָה לְקַרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְכוּ'. אֲבָל מַעֲלַת תַפְלָתָם שֶׁל הָעַבּוּדִים אֵינָה חֲשׂוּבָה כְּלַכּוּד אִזּוֹ מֵאַחַר שֶׁהֵם לֹא הִתְנַבְּרוּ בְּתַפְלָה אֵלָּא אַחַר שְׂרָאוֹ מֵהַ שֶׁפָּעֲלוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלָתָם. אֲבָל עִם קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' לְהַתְנַבֵּר בְּתַפְלָה בְּכָל יְמֵי הַגְּלוּת בַּעַת שֶׁלֹּא רָאוּ עֲדִין מֵהַ שֶׁפָּעֲלוּ וְעַל-בֵּן נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל בְּכוֹר וְרֵאשִׁית כִּי הֵם גָּלוּ עֲבוֹדַת הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הוֹלְדֵת הַבְּכוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּעֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁפּוֹעֲלִים בְּתַפְלָה שׂוֹאֵת הַהוֹלְדָה וְהַפְּעֵלָה חֲשׂוּבָה וְיִקְרָה מְאֹד כִּי אִזּוֹ צְרִיכִין עָקַר הַהֲתַחֲזָקוֹת בְּתַפְלָה בַּעַת שֶׁלֹּא רָאָה עֲדִין מֵהַ שֶׁפָּעֲלָה:

וְאֵת זֶה לְעַמֵּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים כִּי כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת בְּכוֹר בְּקְדוּשַׁת בְּחִינַת קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת עֲבוֹדַת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ בְּחִינַת בְּכוֹר דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲמָלֵק בְּחִינַת רֵאשִׁית גוֹיִם עֲמָלֵק, הֵינּוּ שֶׁבְּחִינַת קְלַפַּת עֲמָלֵק הוּא מִתְנַבֵּר בְּכָל פַּעַם כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַבְּכוֹר דְּקְדוּשַׁת שֶׁהוּא הַתּוֹרָה דִּהְיֵנוּ אֲפֹלוּ כְּשׁוֹפְעִים אֵיזָה דָּבָר בְּתַפְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הוֹלְדֵת הַבְּכוֹר הוּא מִתְנַבֵּר וּמְכַנֵּס כְּפִירוֹת וְשִׁכְחָה בְּלֵב כְּאֵלוּ עֲדִין לֹא הִתְחִיל ה'

יִתְבָּרַךְ לְשִׁמְעַת תַפְלָתוֹ כָּלֵל, וְעַל-בֵּן נִקְרָא עֲמָלֵק רֵאשִׁית בְּחִינַת רֵאשִׁית גוֹיִם וְכוּ' כִּי הוּא רוֹעֵה לְהַתְנַבֵּר כְּנֶגֶד בְּחִינַת רֵאשִׁית שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּכוֹר כְּאֵלוּ עֲדִין לֹא הִתְחִיל ה' יִתְבָּרַךְ לְהוֹשִׁיעַ כָּלֵל. (הלכות נחלות – הלכה ד', אותיות יג-יד)

והמה בוכים פתח אהל מועד

(במדבר כה, ו')

תִּקְוֵן שֶׁל הַרְהוּרֵי זְנוּת שֶׁבָּא לְאָדָם – שִׁיאֵמַר 'שִׁמְעוּ וְיִבְרַח שֵׁם'. וְכֵל זֶה כְּשִׁישׁ לוֹ לְאָדָם הַרְהוּר בְּאִקְרָאֵי בְּעֲלָמָא, אִזּוֹ דִּי לוֹ בְּאִמִּירַת שְׁנֵי פְסוּקִים הַנִּזְכָּרִים; אֲבָל אִם הוּא, חֵם וְשָׁלוֹם, רְגִיל בְּהַרְהוּר שֶׁל הַתְּאֻוָּה הַכְּלָלִיּוֹת, רַחֲמֵנָא לְעֻלָּן, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְהַפְרִיד מִמֶּנָּה, אִזּוֹ צְרִיךְ גַּם-כֵּן לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת קְבֻלַּת מַלְכוּת שָׁמַיִם, כִּי אֵינָה, שֶׁהַדְּמַעוֹת הֵם מִמּוֹתְרוֹת הַמְרָה שְׁחֵרָה, וְהַמְרָה שְׁחֵרָה הִיא טָחוּל (תִּיקוּן נו'), שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, אִשָּׁה זוֹנָה, שֶׁמִּשְׁשָׁם נִשְׁמוֹתֵיהֶן דְּעַרְבֵי-רֵב, וְכִשְׁמוּרִיד דְּמַעוֹת, אִזּוֹ נִדְחִין וְיוֹצֵאִין לְחוּץ הַמּוֹתְרוֹת, הֵינּוּ הַתְּאֻוֹת נְאוּף, הַבָּאִים מִעֲבִירַת דְּמַיִם שֶׁל טָחוּל וּמִהַמּוֹתְרוֹת, וְכוּלָּל נִשְׁמָתוֹ בְּמַלְכוּת שָׁמַיִם. וְזֶה שֶׁתְּרַגְּם יוֹנָתָן עַל פְּסוּק (במדבר כה): וְהֵמָּה בּוֹכִים פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד – בְּכִיִן וְקוֹרִין אֵת שִׁמְעוּ, וְזֶה לֹא עָשׂוּ אֵלָּא כְּדִי לְהַנְצִיל מִהַרְהוּר שֶׁל אִשָּׁה זוֹנָה, שֶׁהִיא קְלַפָּה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי, וְלְבוֹא לְהַתְנַלּוֹת הַתּוֹרָה. (לקוטי מוהר"ן א' – סימן ל"ו, ג-ד)

וירא פנחס בן אלעזר

(במדבר כה, ז')

בְּכָל דוֹר וְדוֹר נִמְצָאִים בְּחִינַת מְקַנְאֵי קְנָאָת ה' צְבָאוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת פִּינְחָס שֶׁעָמַד וַיַּפְלֵל וְכוּ'. כִּי גַם עֵתָה הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית. כִּי עָקַר הַבְּחִירָה הוּא עֵתָה אֲצֻלְנוּ בְּנֵי אָדָם הַחַיִּים עֵתָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. כִּי כָּל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְלַעֲמַתָּה הַצְּרָה שֶׁכְּנֶגְדָּה וְכָל הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַנַּעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם בֵּין סִטְרָא דְּקְדוּשָׁה וּבֵין סִטְרָא אַחְרָא הַכֵּל כְּאֲשֶׁר לְכָל אֵינּוּ נַעֲשֶׂה עֵתָה עִם שׁוּם דוֹר וְדוֹר כִּי אִם עֲמַנּוּ אֵלָּה פֶּה הַיּוֹם כְּלָנוּ חַיִּים. כִּי בְּמַתִּים חֲפְשִׁי כְּתִיב וְלֹא הַמַּתִּים יִהְלָלוּ יְהוָה, רַק עֲלֵינוּ נִפְּל חוֹבַת הַיּוֹם לְלַחֵם מִלְחָמַת ה' כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, כִּי אֵין שׁוּם בֵּן אָדָם הִי חֲפְשִׁי מִמְלַחְמָה זֹאת, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּא לְעוֹלָם. לְרֵאוֹת עֲמָל וַיִּגוֹן וְכַעַס וּמְכַאוּבוֹת וְכוּ'. וְלִילֵךְ לְמָקוֹם עֶפְרַיִם וְרָמָה וְתוֹלְעָה וְכוּ'. הַכֵּל הָיָה בְּשִׁבִיל מִלְחָמָה זֹאת. כִּי כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה וְכוּ'. אֲבָל בּוֹדָאֵי לָאו כָּל אָדָם זוֹכֵה לְהַתְנַבֵּר כְּרָאוּי וְכוּ' וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרֻכּוֹת יז) רְצוּנֵי לַעֲשׂוֹת רְצוּנָךְ אֵךְ שְׂאוֹר שֶׁבַעֲסָה מְעַכָּב אוֹתִי וְכוּ'. וְעָקַר הַתִּיקוּן עַל-יְדֵי צְדִיקֵי אָמֵת שֶׁהֵם בְּחִינַת

זְקֵנִים שֶׁבְקִדְשָׁהּ. אֲבָל יֵשׁ כְּנַגְדָם זְקֵנִים שֶׁאֵין בָּהֶם
שְׁלֵמוֹת, שִׁמְהֵם יוֹנֵק מִצַּח הַנְּחֹשׁ וְכוּ' (כַּמְבוֹאָר
בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן ב' - סִימָן ד'), וּמִתְנַבְּרִים כְּמוֹ
שְׁמִתְנַבְּרִים בְּכָל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת. אֲבָל יֵשׁ בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר אֲנָשֵׁי אֱמֶת הַחֲסִים עַל נַפְשָׁם בְּאֵמֶת וְאִינָם
רוֹצִים לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמָן וּמִסְתַּכְּלִין עַל אַחֲרֵיתָם
בְּכָל יוֹם בְּעֵין הָאֱמֶת עַד שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת מְקַנְאֵי קְנֵאת
ה' צְבָאוֹת שְׁמִתְעוֹרְרִים מֵעַצְמָם לַעֲשׂוֹת עֲבֹדוֹת
קְדוּשׁוֹת בְּשִׁבִיל הָאֱמֶת מֵה שְׁלֵא נִצְטוּוּ בָּהֶם וּכְעֵין
שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל פִּינְחָס וְעַל כָּל הַקְּנֵאֵין שֶׁאִם
בָּא לְשֹׂאֵל אֵין מוֹרִין לָהֶם (סִנְהֶדְרִין פָּרָק הַנְּשֻׁרְפִין
דף פב) שֶׁזֶהוּ בַחֲיִנַת נְדָרִים, בַּחֲיִנַת צְדָקָה, וְעַל-יְדֵי
זֶה הֵם מְכַנְיְעִין אוֹתָם וְכַמְבֹּאָר לְעֵיל מְזִהָה. וְעַדִּין
צְרִיכִין לְבֹאֵר בְּזֶה הַרְבֵּה אֲךָ אֵי אֶפְשָׁר לְבֹאֵר הַכֹּל
מִחֲמַת זֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁאֵין
מוֹרִין לָהֶם וְכוּ', וְהַבֵּן הַיָּטֵב. (לִקוּטֵי הַלְכוֹת - הַלְכוֹת
בְּרַכַּת הַשַּׁחַר ה', אוֹת צ"ג)

שבת

שלום